

— Реклама —

Продаю
Убаһа иһэ. **8-984-112-07-15.**
Ынах этэ, тыһаҕас 400 солк./кг. **Тел. 3-13-16.**
Срочно а/м УАЗ 2012 г.в., Евро-4, пробег 60 тыс. км., зимние шины, литые, магнитола, в идеальном состоянии, цена 350 тыс. руб. **8-961-869-17-91.**
Нурба куоратыгар икки стоох т/х квартираны, иккис этээс, сылаас, балконнаах, кингэ турар, миэбэллээх, **8-914-294-02-36.**
ЖК телевизор LG диагональ 80 см. за 16 000 руб., микроволновую печь LG за 2000 руб., масляный обогреватель за 1500 руб., возможен торг. **8-914-104-68-45.**
Частный дом в с.Антоновка, участок 15 соток, рядом школа, магазин, детсад, электроотопление. **8-967-624-44-35.**
Биз этэ 350 солк./кг., ойбоһо - 310 солк./кг. **8-914-234-98-55, 8-914-268-11-03, 8-962-736-22-56.**
Унты от фабрики "Сахабулт" 39-40 разм., цена 6 тыс. руб. **Тел. 8-914-291-29-83.**
А/м Тойота Премио 2007 г.в., двиг. 2ZR, объем 1,8 л., кузов ZRT260, пробег 90000, цвет серый, летние, зимние шины, сигналка А9, ОТС. **8-924-861-21-21.**
Дрова-швырок (сырые), выдается квнтанция. **Тел. 2-48-81, 8-914-112-56-84.**
Зем. участок в Нюрбе, документы готовы или ваши варианты. **8-914-826-56-43.**
Тон үт, доставка. **8-965-993-27-60.**
Срочно новый плазменный аппарат сварки и резки, задний мост УАЗ (чайка) хтс по умеренным ценам. **8-914-285-93-28.**
А/м Таврия на запчасти, тулуп овчинный (длинный), кран Пионер (стрела 6 м.), электронный коллиматорный прицел Кобра, емкость 5 т. **8-961-868-92-53.**
А/м Toyota-Succed 2004 г.в., 4WD, литые, салон полусупер, цв. серый, + летние колеса, цена 250 т.р., торг при осмотре. **Торг. 8-964-076-48-83, 8-914-237-89-75.**
2-комнатная ч/б квартира, очень теплая. **Тел. раб. 2-05-54, 8-914-237-89-75.**
Продается или сдается 1-комнатная

ч/б квартира, 2 этаж, вода. **8-914-268-96-25 (посредник).**
В 2-квартирном доме 3-комн. б/у кв.-ру, горячая/холодная вода, в центре города, площадь S=74.1, после капремонта. Цена 2 млн.р. (без торга). **8-914-220-32-82, 8-924-173-35-17.**
1-комн. б/у кв.-ра в каменном доме на 2-м этаже, по ул.Ст.Васильева,129. **8-914-108-78-04.**
3-комнатная б/у квартира, 2 этаж, после ремонта, очень теплая, окна выходят на обе стороны, новый санузел, душевая кабинка, железная дверь, стеклопакеты, спутниковое ТВ, безлимитный дом. телефон по РС(Я), рядом д/сады, школа, магазины, торг при осмотре. **Тел. 2-30-13, 8-914-239-23-35, 8-924-865-03-69.**
А/м Тойота Ланд Крузер Прадо 2001 г.в., ОТС, недорого. **Тел. 2-30-13, 8-924-865-03-69.**
А/м Истана 2001 г.в., в хорошем состоянии за 250 тыс. руб. или меняю на мясо говядину. **8-968-153-04-91.**
2-хкомн. б/у кв.-ра по Ст.Васильева,119, на 2-м этаже, теплая. 1700 тыс. руб. **8-914-100-94-78.**
Участок около Молочной кухни, под гараж 60 кв.м. **8-914-100-94-78.**
Унты разных размеров жен., муж., и детские. Ботинки из сохатины (тайах), разного размера. **8-914-296-78-51, 3-37-13.**
Частный дом в центре 144,8 кв.м., гараж деревянный, баня, теплица, кладовка, 9 соток, имеется каменное здание 136 кв.м. дейст. под гараж, можно офис, магазин. **8-984-107-38-47.**
Норковую шубу б/у разм. 46 за 40 000 руб., кожаную дубленку б/у разм. 46 за 30 000 руб., состояние отличное. **8-914-285-82-20.**
А/м ВАЗ-21213 (Нива) 2001 г.в., корейскую печь на жидком топливе с дистанционным пультом. **8-914-294-46-64.**
3-хкомн. б/у кв.-ра на 2-м этаже в кв. Энергетик. Площадь квартиры 55 кв.м., теплая. Дом после капитального ремонта, в квартире новая сантехника, новый линолеум, новая стенка. Реальному покупателю хороший торг. **8-984-118-48-97.**

а/м УАЗ 2007 г.в., кат. "В". **8-967-910-75-59.**
Действующий магазин. **8-967-910-75-59.**
А/м ГАЗ-53 1993 г.в., а/м УАЗ-Люкс 2000 г.в. **Тел. 4-56-51, 8-984-108-51-29.**
Емкость 10-кубовый для хранения горючего или под септик. **8-984-100-02-80, 2-44-72.**
2-хкомн. кв.-ру в каменном доме в кв. Энергетик, 60 кв.м., после капремонта (ваши варианты). **8-914-825-27-04.**
ЗИЛ-130 самосвал, или меняю. **8-914-308-70-35 (СМС).**
А/м Нива-212140 2009 г.в., инжектор, сост. хорошее. Зимой не эксплуатировался. Торг уместен. **8-914-107-57-30.**
215/70 R15 980 маркалаах, 5 үттээх бескамерка комплект көлүөһэ атылыбын. **Билсэр тел.: 3-64-00 (Чап-панда).**
2-хкомн. б/у кв.-ра в центре, рядом д/сад, школа, парк, солнечная сторона, 2-й этаж, хорошие соседи, г/х вода, пластиковые трубы, евроремонт, частично мебелирована, ванна новая, кафель, кв-ра освобождена. Реальному покупателю реальный торг, любая форма оплаты. **8-914-230-58-50, 2-42-29.**
УАЗ-мкр. 2006 г.в., кат. "В", белая ночь, карбюратор, ХТС; а/м Санг-йонг Истана 2002 г.в. короткий, белый, багажник, лестница, кат. "Д", 12 мест; а/м Королла "Аксио" 2009 г.в., б/п, цвет белый. **8-914-102-11-22, 3-33-68.**
2-хкомн. б/у кв.-ру 2013 г. постройки, 58 кв.м. **8-914-277-51-04.**
В г.Якутске 1-комн. малосемейную б/у кв.-ру в 2-этажном, деревянном доме, после ремонта, теплая, 20 кв.м., р-н студ.городка 1500 млн.тыс. (небольшой торг). **8-924-765-53-30.**
Действующий магазин. **8-914-267-17-40.**
а/м Суксид 2006 г.в., 4WD, механика. **8-914-267-17-40.**
Ч/дом 144,8 кв.м. с земельным участком в центре, 9 соток, имеются надворные постройки гараж, баня, огород, душ, так же каменное здание на 136 кв.м. можно под гараж или под офис. **8-914-268-47-10.**

— Кэриэстэбил —
Күндү киһибит сүрэхпитигэр мэлдьи тыыннаах

Күндү киһибит, ийэбит, эбэбит, хос эбэбит ИГНАТЬЕВА Ульяна Семеновна ыалдьан орто дойдуттан барбыта кулун тутар 3 күнүгэр номноу 40 хонук буолла.
Игнатьева Ульяна Семеновна ыам ыйын 5 күнүгэр 1930 сыллаахха Нурба оройуонун Токос нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Дьоно эрдэ өлөн, 2 саастааҕар тулаайах хаалан, эдьийигэр иитилибитэ. Кыратыттан дьиэ үлэтигэр барытын үлэлэһэн, быраатын, балтын көрсөн улааппыта. Аччыктааһыны, тонгуу-хатыы диэни, сэрии ыар содулун этинэн-хаанынан билэн эрдэ боччумурбута. 1954 сыллаахха Дьокуускайдаагы Кооперативнай техникумга үөрэнэ кирибитэ. Оҕо эрдэбиттэн "киһи буолуохпун баҕарарын" диин сыллаах-соруктаах үөрэбин бүтэрэн Нурба үлэли кэлбитэ уонна биэнсийэбэ тахсар диэри Нурба ПОСПО-тугар бухгалтерьынан үлэлэбитэ. Үлэтин наһаа сөбүлүүрү, олус эппэтинэстээбэ. Бары кыһамньытын, билиитин, сатабылын ууран туран үлэтиирэ, ол иһин кэллиэгэлэрэ ытыктыылара, эрэнэллэрэ.
Үчүгэй үлэтин иһин элбэх махтал суруктарынан, Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаламмыта, "Отличник потребительской кооперации СССР" бэлиэлээх этэ. Майаттан сылдьар Игнатьев Геннадий Васильевичтын холбоһон, 4 оҕону төрөтөн, улаатыннарар, үлэһит дьон оноргообута. "2 саастаахпыттан тулаайах хаалбыт киһи, бачча оҕону төрөтөн, сиэннэнэн, элбэх хос сиэннэнэн, 85 сааспар тийэн кэлиим" диэн олус үөрэрэ, долгуяра.
Ийэбит, эбэбит, олус эйбэс, ыалдьытымсах, куруук дэлэгэй астаах хаһаайка, киэн көбүстээх, аһынныс, тулуураах, олоххо наһаа дулуурдаах.
Күндү киһибит, тапталаах ийэбит сырдык мөссүөнэ биһиги өйбүтүгэр-санаабытыгар өрүү тыннаах, биһигини барыбытын мэлдьи араҥаччылы сылдыа.
Ийэбитин атаарарбытыгар күүс-көмө буолбут УПО кэлэктибигэр, урукку үлэһиттэригэр, аймактарбытыгар, дьүөгэлэрбитигэр улаханнык махтанабыт.
Уола, кыһа, кийииттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ.

<p>Биһигэр үөрэммит табаарыспыт ПЕТРОВ Олег Петрович олохтон соһучу барбытынан дириг кутурбаммытын биһигэр төрөөбүттэригэр, чугас аймактарыгар тириэр-дэбит. Убайаан оскулатыгар 1987 с. үөрэппит учууталлара Ирина Васильевна, Маргарита Николаевна уонна биһигэр үөрэммит оболоро.</p>	<p>Улаханлык убаастыыр кырдыас эдьийибитигэр Тимофеева Анна Семеновна биһигэр төрөөбүт тапталаах быраата, аймактарыгар Ли-Фу Александр Сергеевич, Владимир Сергеевич дьэс кэргэттэригэр, балты-бытыгар, эдьийибитигэр Тимофеева Лена Федоровна дьэс кэргэнигэр таптыыр таайлара ТИМОФЕЕВ Том Семенович уһун ыарахан ыарыттан орто дойдуттан туораабытынан дириг кутурбаммытын биллэрэбит, аһыгытын тэнтгэ үлэстэбит. Нурбаачаантан эдьийит Тихонова Елизавета Семеновна дьэс кэргэттэрэ, оболоро, Наля, Сергей дьэс кэргэттэрэ, быраттара Володя, Виссарион, Саша дьэс кэргэттэрэ, Антоновкаттан Чурустаева Мария Емельяновна, оболорун дьэс кэргэттэрэ, Күлдээттэн саҥаскыт Алексеева Татьяна Павловна дьэс кэргэнэ.</p>	<p>Социальной харалта управлениета, профкома, бэтэрэммит Альбина Романовна Семеновна уолун кэргэнэ, сиэннэрин тапталаах ийэлэрэ, кийиитэ СЕМЕНОВА Туяра Семеновна соһучу хомолтолоохтук күн сириттэн күрэммитинэн дириг хомолтообутун холбуубут. Социальной харалта управлениета, профкома.</p>	<p>Күндүтүк саныыр кийииппит СЕМЕНОВА Туяра Семеновна олус соһучу хомолтолоохтук эдэр сааһыгар олохтон барбытынан тапталаах кэргэнигэр, бырааппытыгар Иванга, оболоругар, ийэтигэр, убаастыыр саҥаспыт Альбина Романовна, убайыгар Николай Николаевичка уонна бары чугас аймактарыгар дириг кутурбаммытын тирээбит. Семеновтар, Федотовтар.</p>
<p>Өр сылларга биһигэр үлэлиир кэллиэгэбитигэр ПНО мед сестратыгар Саввинова Лия Петровна биһигэр төрөөбүт быраата, бары чугас аймактарыгар ПЕТРОВ Олег Петрович соһумардык күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тирээбит. Психоневрологический отделение кэлэктибэ.</p>	<p>Убаастыыр учууталбыт, Саха Өрөспүүбүлүкэтин үөрэ-бириитин туйгуна, Нурба 2 №-дээх орто оскулатын география учууталынан үлэстэбит оҕо-аймах тапталаан ылбыт ТИМОФЕЕВ Том Семенович ыарахан ыарыттан суох буолтуунан бары чугас дьонугар кутурбаммытын тирээбит, аһыгытын тэнтгэ үлэстэбит. Нурба оройуоннаагы география учууталларын методической түмсүтэ.</p>	<p>Күндү биһигэр үөрэммит доһорбун, Антоновкаттан төрүттээх СЕМЕНОВА (НИКОЛАЕВА) Туяра Семеновна хомолтолоохтук олохтон барытынан кэргэнигэр, оболоругар, ийэтигэр, биһигэр төрөөбүттэригэр бука бары чугас аймактарыгар дириг кутурбаммытын тирээбит. Кылааһын оболоро.</p>	<p>Күндүтүк саныыр кийииппит, саҥаспыт СЕМЕНОВА Туяра Семеновна хомолтолоохтук күн сириттэн күрэммитинэн оболорун, бырааппытын кытта аһыгытын тэнтгэ үлэстэ-бит. Алексеева Д.Г., Саввиновтар, бары Семеновтар.</p>
<p>Биһигэр үөрэммит табаарыспыт Петров Павел Петро-вичка кини тапталаах убайа ПЕТРОВ Олег Петрович соһучу бу олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тирээбит. Убайаан оскулатыгар биһигэр үөрэммит оболоро.</p>	<p>Убаастыыр учууталбыт, Саха Өрөспүүбүлүкэтин үөрэ-бириитин туйгуна, Нурба 2 №-дээх орто оскулатын география учууталынан үлэстэбит оҕо-аймах тапталаан ылбыт ТИМОФЕЕВ Том Семенович ыарахан ыарыттан суох буолтуунан бары чугас дьонугар кутурбаммытын тирээбит, аһыгытын тэнтгэ үлэстэбит. Нурба оройуоннаагы география учууталларын методической түмсүтэ.</p>	<p>Тапталаах күндү сыбааппытыгар, кэргэнигэр, оболоругар, өр сылларга Нурбатаагы пенсионнай управлениета үлэстэбит СЕМЕНОВА Туяра Семеновна олус хомолтолоохтук кулун тутар 1 күнүгэр олохтон барбытынан Альбина Романовна, Иванга уонна оболоругар дириг кутурбаммытын тирээбит. Убайаантан сыбааттара Климентий, Дарья, Валентин уонна оболоро Нурбаттан, Дьокуускайтан.</p>	<p>Убаастабыллаах Семенова Альбина Романовна уонна чугас дьонугар кийиитэ СЕМЕНОВА Туяра Семеновна соһучу, хомолтолоохтук күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тирээбит. "Нурба куорат" МТ дьаһалтата уонна куорат бэтэрээннэрин сэбиэтэ.</p>
<p>Тапталаах быраатым, үлэ уонна тыыл бэтэрээнэ, СӨ үөрэбириитин туйгуна ТИМОФЕЕВ Том Семенович ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытын аймактарыгар, билэр дьонноругар диригник курутууан туран биллэрэбит. Эдьийэ Анна Семеновна, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ, Тимофеевтар, Ли-Фулар.</p>	<p>Күндү кыһылым, балтыбыт, эдьийибит СЕМЕНОВА Туяра Семеновна эдэр сааһыгар олохтон соһучу, хомолтолоохтук бар-бытынан кэргэнигэр, оболоругар, чугас дьонугар ди-ринг кутурбаммытын тирээбит, аһыгытын тэнтгэ үлэстэбит. Ийэтэ, эдьийэ, быраата, кийиитэ.</p>	<p>Биһигэр үөрэнэр кыыспытыгар, үөрэтэр обобор Семенов Аляба, аҕатыгар Иван Николаевичка тапталаах ийэлэрэ СЕМЕНОВА Туяра Семеновна күн сириттэн хомолтолоохтук барытынан дириг кутурбаммытын тирээбит. Нурба 1 №-дээх оскулатын 10 "а" кылааһын үөрэнээччилэрэ, төрөппүттэрэ, учуутала Августина Аркадьевна.</p>	<p>Күндүтүк саныыр саҥаспыт, Нерюнгри олохтооҕо СЕМЕНОВА Маргарита Афанасьевна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн убайытыгар Александр Степановичка, оболоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тирээбит. Саввиновтар, Алексеева, Семеновтар, Кириллинэр, Кимнэр, Скобелевтар.</p>
<p>Күндү убаастыыр таайыт, СӨ үөрэбириитин туйгуна, Нурба олохтооҕо ТИМОФЕЕВ Том Семенович ыараханлык ыалдьан күн сириттэн туораабытынан эдьийигэр Анна Семеновна уонна кини оболоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тирээбит. Марта Дмитриевна уонна кини оболоро.</p>	<p>Өр сылларга Нурбатаагы пенсионнай управлениета үтүө суобастаахтык үлэстэбит кэллиэгэбит СЕМЕНОВА Туяра Семеновна эдэр сааһыгар соһумардык күн сириттэн барбытынан улаханлык ытыктыыр, биһигэр үлэлиир кэллиэгэбитигэр Семенов Иван Николаевичка, оболоругар Вероника, Альбина, Нина, Коляба, Амелия, ийэтигэр Вера Егоровна, эбэлэригэр Альбина Романовна, биһигэр төрөөбүттэригэр, чугас дьонноругар дириг кутурбаммытын тирээбит. Нурбатаагы Пенсионнай фонда управлениетын кэлэктибэ.</p>	<p>Күндү биһигэр үөрэнэр дьүөгэбитигэр, үөрэтэр обобор Семенова Нина, кинилэр дьэс кэргэттэригэр күн-күбэй ийэлэрэ, актыбынай позициялаах төрөппүт-пүт СЕМЕНОВА Туяра Семеновна соһумардык бу күн сириттэн туораабытынан дириг кутурбаммытын тирээбит. Нурба 1 №-дээх оскулатын 8 "б" кылааһын үөрэнээччилэрэ, төрөппүттэрэ, учуутала Туяра Викторовна.</p>	<p>Күндү биһигэр үөрэммит табаарыспыт ФИЛИППОВ Вячеслав Николаевич (Кытай Сылабык) олунньу 27 күнүгэр хомолтолоохтук күн сириттэн туораабытын туһунан курутууан туран биллэрэбит. Оболоро, күтүөттэрэ, сиэннэрэ.</p>
<p>Биһигэр үлэлиир кэллиэгэбитигэр Аммосова Виктория Николаевна уонна Ли-Фу Александр Сергеевичка тапталаах таайлара ТИМОФЕЕВ Том Семенович уһун ыарыттан Дьокуускай куоракка олохтон барбы-тынан дириг кутурбаммытын тирээбит. Нурба улуунун Поликлиника.</p>	<p>Күндү балтыбыт, эдьийибит СЕМЕНОВА Туяра Семеновна эдэр сааһыгар хомолтолоохтук бу олохтон туораабыты-гар кэргэнигэр, оболоругар, ийэтигэр дириг кутур-баммытын тирээбит, хомолтообутун холбуубут. Антоновкаттан, Нурбаттан, Дьокуускайтан Яковлевтар.</p>	<p>Биһигэр үөрэммит, улааппыт табаарыспытыгар, үөрэ-нээччибэр Иван Николаевичка тапталаах кэргэнэ, оболоругар ийэлэрэ СЕМЕНОВА Туяра Семеновна эдэр сааһыгар күн сириттэн туораабытынан хомолто-бутун тирээбит, ыар аһыгытын тэнтгэ үлэстэбит. Нурба 1 №-дээх оскулатын 1993 с. бүтүрүт оболоро, кылаас салайааччыта Иванова Е.М.</p>	<p>Күндү биһигэр үөрэммит табаарыспытыгар, үөрэтэр обобор Коляба, эдьийдэригэр, балтыгар, аҕаларыгар Иван Николаевичка, эбэлэригэр уонна аймактарыгар ийэлэрэ СЕМЕНОВА Туяра Семеновна хомолтолоохтук күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тирээбит. Нурба 1 №-дээх оскулатын 3 "а" кылааһын үөрэнээччилэрэ, учуутала, төрөппүттэрэ.</p>
<p>Күндү табаарыстарытыгар Виктория Николаевна, Александр Сергеевич Ли-Фуларга, чугас дьонноругар тапталаах таайлара ТИМОФЕЕВ Том Семенович Дьокуускай куоракка уһун ыарахан ыарыттан бу дьыл кулун тутар 1 күнүгэр олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тирээбит. Жирковтар, Михайловтар, Климовтар, Егоровтар, Илларионовтар.</p>	<p>Өр сыл устата ыалдьан олохтооҕо ытыктыыр, истинник саныыр дьоммут Семеновтарга: Альбина Романовна күндү кийиитэ, Иван Николаевичка тапталаах кэргэнэ, Вероника, Аляба, Нина, Коляба, Амелия күн күбэй ийэлэрэ Туяра Семеновна эдэр сааһыгар күн сириттэн барбытыгар дириг кутур-баммытын, хомолтообутун холбуубут, ис сүрэхпиттэн аһыгытын үлэстэбит. Ивановтар, Николаевтар, Таисия Ивановна.</p>	<p>Биһигэр үөрэммит, улааппыт табаарыспытыгар, үөрэ-нээччибэр Иван Николаевичка тапталаах кэргэнэ, оболоругар ийэлэрэ СЕМЕНОВА Туяра Семеновна эдэр сааһыгар күн сириттэн туораабытынан хомолто-бутун тирээбит, ыар аһыгытын тэнтгэ үлэстэбит. Нурба 1 №-дээх оскулатын 1993 с. бүтүрүт оболоро, кылаас салайааччыта Иванова Е.М.</p>	<p>1974 с. биһигэр үөрэммит оболоро Нурбаттан, Дьокуускайтан.</p>
<p>Убаастабыллаах кэллиэгэбит, педагогический үлэ бэтэрээнэ, СӨ үөрэбириитин туйгуна, элбэх көлүөнэ араас омук үөрэнээччилэрин тапталаах учууталлара ТИМОФЕЕВ Том Семенович уһун ыарахан ыары кэнииттэн бу дойдуттан барбыты-нан чугас дьонугар, аймактарыгар дириг кутурбаммы-тын тирээбит. Нурба 2 №-дээх орто оскулатын кэлэктибэ, администрацията, профкома.</p>	<p>Хаһыат Саха сиригэр сибээс, информационной технологиялар уонна массабай коммуникациялар эйгэлэрин кэтээн көрүү Федеральнай судууспатын Управлениетыгар (Роскомнадзор) 19.03.2012 с. регистрацияламмыта. ПИ № ТУ 14-0240</p>	<p>Издатель: Саха республикатын "Нурба улуунун "Нурба" ("Огни Нюрбы") хаһыаттара" Автономнай тэрилтэ Редакция, издатель, типография аадырыһа: Нурба к. Ленин ул., 37. Хаһыат сэрэдэбэ, субуотага тахсар.</p>	<p>Индекс: 54880 Тираж 1670. Сыаната - 20 солк. Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графига 16 ч. Бэрилинэ 16 ч. 03.03.2015 с.</p>

Кылаабынай редактор Дороевеева Л.К.
НЬУРБА

Хаһыат Саха сиригэр сибээс, информационной технологиялар уонна массабай коммуникациялар эйгэлэрин кэтээн көрүү Федеральнай судууспатын Управлениетыгар (Роскомнадзор) 19.03.2012 с. регистрацияламмыта.
ПИ № ТУ 14-0240

Издатель: **Саха республикатын "Нурба улуунун "Нурба" ("Огни Нюрбы") хаһыаттара"** Автономнай тэрилтэ
Редакция, издатель, типография аадырыһа: **Нурба к. Ленин ул., 37. Хаһыат сэрэдэбэ, субуотага тахсар.**

Телефоннар:
Редактор-директор - 2-33-32.
Компьютернай отдел - 2-32-65.
e-mail: **redakcia06@mail.ru,**

Индекс: 54880
Тираж 1670.
Сыаната - 20 солк.
Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графига 16 ч.
Бэрилинэ 16 ч.
03.03.2015 с.

ХАҢЫАТ
1937 СЫЛТАН
ТАХСАР

САХА РЕСПУБЛИКАТЫН НЬУРБА УЛУУҢУН ХАҢЫАТА

НЬУРБА

12+

2015 сыл
Кулун тутар
4 күнэ
Сэрэдэ
17 №
(11354)

ТЭРИЙЭЭЧЧИЛЭР: СР Правительствота, Ньурба улууһун "Ньурба" ("Огни Нюрбы") хаһыат редакцията" автономнай тэрилтэ

– **Тыа сирэ** –

Бааһынай хаһаайыстыба баһылыга

Николаев Василий Степанович сэттинньи 28 күнүгэр 1983 сыллаахха Ньурба улууһун Маалыкай нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Оскуолаба үөрэнэр кэмнэригэр 8-с кылаасан "Степан Васильев" аатынан сылгы собуотун отчуттарын звенотугар кириэн тэннэ үлэлэспитэ. Ол сылдьан сылгы көрүүтүгэр, сүүрүк аттары баайарга үөрэммитэ. Оскуоланы 2001 сыллаахха бүтэрэн ыткы иэһин толоро армияба барбыта. Армиятан кэлэн Дьокуускай куоракка Исдыала отделыгар охрاناба үлэлээбитэ. 2010 сыллаахха сүрэйин агарын көрсөн Ньурба оройуонун Өгөлдө нэһилиэгэр күтүөт буолбута. Эдэр ыаллар икки кыыс оҕолорун ийэ хапытаалын туһанан, уһаайбалаах дьиэ ылынан, быр-бааччы саха ыала дэнэн олоролор. Василий Степанович ЖКХ-ба электретын 4 сыл үлэлээн, ол быһыгар эдэр ыччат салайааччытынан сылдыбыта. Нэһилиэк

иһинээби мероприятиеларга көхтөөх кыттааччы, ырыаһыт. Элбэх куюнкуустарга кыттан лауреат, дипломан үрдүк аатын ылбыта.

Тыа ыалын сиэринэн Василий кэргэнинэн Дариялыын 2012 сыллаахха хаһаайыстыба тэрииммиттэрэ. Аан бастаан Маалыкайтан 3 төбөлөөбү аҕалан, 2 биэ атылаһан иппиттэрэ. 2013 сыллаахха эбии сүөһү атылаһан, дьон сүөһүгүн көрөн уопсайа 12 төбөлөөбү кыстатан таһаарбытара. Икки сайын ынахтарын сайылыкка таһааран, үгүт туттарбытара. Өгөлдөөбү оттуур сир абыраһынан, мөччирэн сирдэр кыраларынан сибээстээн,

Василий 2014 сыл сэттинньи 24 күнүгэр бааһынай хаһаайыстыба баһылыга буолан, төрөөбүт Маалыкайыгар чугас дьонун кытта хаһаайыстыба тэрииммиттэрэ. 2014 сыл күһүнүгэр сана хотон туттан билигин 25 төбөлөөбү көрөн тураллар. Нэһилиэк баһылыга Петрова Наталья Семеновна өйөөн 21 га оттуур сир арендаба биэрдэ. Василий дойдутугар кыстык хотон, сайылык үлэлэтэр былааннаах. Үлэбэ сыстаҕас буоларга, ынах-сүөһүнү кыра сааһыттан көрөргө-истэргэ үөрэппит саамай күндү киһитигэр - ийэтигэр Егорова Любовь Николаевнаба махтала мунура суох.

Инникитин Василий төрөөбүт түүлбэтигэр тыа хаһаайыстыбата өссө сайдарыгар үлэлиир санаалаах. Элбэх сүөһү атылаһан эт, үгүт бордодуускуйатын туһанан, бааһыналары сөргүтэн өр сыллаах оту ыһар, үлэ миэстэтин таһаарар баҕалаах.

Саҥа үлэлээн иһэр эдэр эрчимнээх бааһынай хаһаайыстыба баһылыгар Василий Степановичка баҕарыа этибит үлэтигэр үрдүк ситиһиилэри, дьиэ кэргэнигэр доруубуйаны.

Кэрэчээнэ.

– **Ситэриилээх былаас отчуота** –

Бырабытталыстыба отчуоттуур

Олунньу 3-5 к.к. Ньурба улууһугар СӨ Бырабытталыстыбатын ситэриилээх былаһын органнарарын отчуота саҕаланна. Делегацияны СӨ экономикатын министириэ В.И. Максимов салайар. Бөлөхтөрү СӨ баайга-дуолга уонна сиргэ сыһыаннаһыларга министириин 1 солб. С.В. Местников, архитектура уонна тутуу комплексин солб. министириэ М.Н. Керемесов уонна үп министириин солб. Т.М. Осипова салайаллар. Састааптарыгар үөрэх министириин солб. В.В. Гуляев, ЗЭС дириэктэрэ И.В. Забегин, ТХМ департаменын салайааччыта А.П. Герасимов, баайга-дуолга уонна сиргэ сыһыаннаһыларга минис-

тиэристибэ департаменын салайааччыта Н.Ю. Пахомов, айылҕа харыстабылын министириин солб. Я.С. Сивцев, ОДьКХ министиэристибэтин департаменын салайааччыта А.В. Лазарев бааллар.

Олунньу 3-4 к.к. оробуочай бөлөхтөр нэһилиэккэргэ нэһилиэнньэ иннигэр отчуоттуулар. Олунньу 5 к. бөлөхтөр салайааччылар нэһилиэнньэни приемнуохтара, бизнес-инкубаторга предпринимательство Форумугар кыттыгыны ылаахтара.

Киһээ өттүгэр Бырабытталыстыба түмүктүү отчуота Ньурба к. "Кыталык" КК-гэр 2 ч. буолуоҕа.

Бэйэбит информ.

– **Ньурба – мин куоратым** –

Аҕа дойдуну көмүскээччилэр күннэрин бырааһынньыга

Олунньу 23 к. Ньурба куоракка Аҕа дойдуну көмүскээччилэр күннэригэр ананымт норуот күүлэйэ ыгытылына. Ленин болуоссатыгар буолбут тыа хаһаайыстыбатын дьаарбанкатыгар "Байар" ТХПК, Ньурбатаағы көтөр фабрика у.д.а. т/х тэрилтэлэрэ уонна чааһынай дьоннор кытыннылар.

Оҕолорго уонна ычакка анаан, атынан уонна "Буранынан" хаһаайылааһын тэриллитэ, каток, сыыр үлэлээбитэ.

Норуот күүлэин чэрчитинэн "Хайыһар-2015" тэрээһин тэрилиннэ. Бу тэрээһин хайыһар спордун таптааччыларга, итиннэ куорат үөрэнээччилэригэр уонна устудьуоннарга ананымта. Манна 200-чэ киһи кытына, ол иһигэр 50-ча хайыһардыт, итиннэ сатыы дьон уонна скандинавскай хаамынан дьарыктанааччылар. Тэрээһин түмүгүнэн анал ааттар кыайылаахтарыгар дипломнар туттарылыннылар: "Саамай эдэр кыттааччы" - 3 №-дээх оскуола 3 кылааһын үөрэнээччигэр Эдуард Николаевка, "Саамай аҕа саастаах кыттааччы" - техницей физкультурба учуутала Валерий Гаврильевич Степановка, "Маассабайдык кыттыгы иһин" - Ньурба к. 11 №-дээх аптекагыгар. "Хайыһар-2015" сыллата элбэх дьону хаһан ыгытыллар буолуоҕа.

Строй уонна ырыа куюнкуруһа

Олунньу 24 к. Улуу Кыайыы 70 сылыгар, Афганистанга у.д.а. аан дойду итии туочукаларыгар сулуспалаабыт бойун-интернационалистар Бйдарыгар ананымт, үөрэх тэрилтэлэрин ортолоругар строю уонна ырыаны куораттаагы көрүү буолла. Куюнкуруска куорат 5 оскуолагыттан 300 кэригэ үөрэнээччи кытына.

Дьүүлүгүр сүбэ уопсай строюга бэлэмнэнини уонна строй ырыатын биир тэнник хамаанданан толорууну сыаналаата. Барыта сыаналаммыта - ыраас уонна бэрээдэктээх буолуу, көнөтүк тутта-хапта сылдыны, чуолкайдык хаамыы. Тас көрүн иһин туспа сыана туруоруллубута.

Судьйалааһынна Ньурба оройуонун военкома подполковник И.Р.Седлашев кыттыбыта. Тэрийээччилэр бэлиэтээбит тэриинэн, бу тэрээһин Кыайыы үбүлүйдээх парадыгар бэлэмнэни буолар. Көрүү түмүгүнэн манньк түмүк табыста:

Ньурба 1 №-дээх оскуолатын 8 кылааһын үөрэнээччилэрэ - I миэстэ, II - Антоновка орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ, III - Ньурбатаағы техницей 10 кылааһын үөрэнээччилэрэ.

"Ньурба куорат" МТ пресс-сулуспата.

– **Бэлиэ түгэн** –

Виртуальной музей аһымта

Кулун тутар ыйга Ньурбаба виртуальной музей аһыллыба. Бу аныгы технологиянан анал программанан аан дойдутаагы бырайыак быһытынан Санкт-Петербургдаагы куорат Нуучча музейын (директор В.А.Гусев) уонна Национальнай художественнай музей (директор А.Л.Габышева) кыттыгас үлэлэрэ. Ньурба улууһугар техникескэй лицейга, Маалыкай оскуолатыгар, "Юнион" киинэ театрыгар, Оҕо реабилитационнай киинигэр, ДИПИ-га аһыллыахтара.

Манна анал компьютердар, экраннар бэлэм тураллар. Бу программа Россияба 2003 сылтан үлэлиир. Бэйэбит билэбит, Санкт-Петербург музейдарынан аатырар дойду улахан культурнай киинэ буоларын. Бу музейы аһа анаан Национальнай художественнай музей директора Ася Львовна Габышева уонна музей үлэһиттэрэ кэлиэхтэрэ. Виртуальной музей 500 программатын буор босхо туруоран биэриэхтэрэ. Оччоҕо Ньурба дьонно, оҕолоро дойду музейдарын көрөр кыахтаныахтара.

Бу күннэргэ Санкт-Петербурктан көндү ылыбыт. Бу программаба кирибиттэр быһа аан дойдутаагы быстапкалары көрүүхтэрэ, научнай-практическай конференцияба кыттыахтара, дистанционнай уроктарга үөрэннэхтэрэ, араас мультимедийнай программалары көрүүхтэрэ. Ол курдук ханна да барбакка улуу художниктар И.К.Айвазовскай, К.П.Брюллов, А.К.Саврасов, В.И.Суриков, И.И.Левитан у.д.а. хартыналарын кытта билсэхтэрэ.

Анал интерактивнай үөрэх программаларынан хартына хайдах айылларын, маастар-кылаастары көрүүхтэрэ. Оскуо-

лаба кириэ илик кырачааннарга видеокыинэлэр бааллар. Анал омук тылынан программалары кытта билсннэхтэрэ. Учууталларга, үөрэнээччилэргэ консультациялар, семинардар буолуохтара, авторскай уроктар тэриллэхтэрэ, араас конкурстарга кыттыахтара.

Иккис этап быһытынан Ньурба музейдарын виртуальной ситимгэ киллэрэргэ үлэ барыан наада. Манна элбэх үлэ күтүгэр. Урут үөрэх управлениетыгар үлэли сылдьан нэһилиэккэри барытын кэрийэн 14 музейы паспорттаабыппыт. Ол түмүгүнэн Ньурба 1 №-дээх оскуолатын музейа директор А.Г.Николаева, Марха оскуолатын музейа директор Г.И.Васильев "Туйгун музей" аатын ылбытара. Бу саамай элбэх фондалаах уонна чахчы үлэли турар кииннэр. Хомойуох иһин, онтон улахан эбилли тахсыбатах, эбии-тин В.Н.Николаев тэрийбит Чуукаар оскуолатын "Олох онгостуутун" музейа, А.И.Никифорова тэрийбит "Албан аат" музейа олох эстибиттэр. Киһи сөбөрө диэн, Маар оскуолатын музейын баай матырыйааллара ханна гыммытара биллэбэт, ураһа тобоҕо ханна эрэ кулуупка сытар дэһэллэр. Мань анал хамнастаах испэсэлиистэр хонтуруоллаабаттарын киһи кэлэйэр эбэ.

Ол бу семинардарынан үлүһүйбэккэ миэстэтигэр күүсүк үлэ тэриллэн наада. Урукку историяны билбэт киһи инникитэ суоҕун өйдүүххэ, аңардас кумааһынан үлэлири тохтотуохха наада.

А.Е.СТЕПАНОВА,
Ньурбатаағы виртуальной музейдар салайааччылары.

– **Сонун** –

"Сэрии биир күнэ"

тэх бурдук макетын, ол саҕанаагы үлэбэ туттулар малын сирпэни эт хахтарынан көрөн сыаналылар, патефон тыаһын истэллэр. Уруок презентациялаах, онон үчүгэйдик истибэт уонна көрбөт оҕолор эмиз сылдыахтарын сөп. Уруок араас варианттардаах.

Түмэл үлэһиттэрэ бу урогунан уонна кыра быстапканан бу сылы быһа Ньурба улууһун бүтүннүү кэрийэр былааннаахтар. Сайаапканан үлэлииллэр. Тыыл саҕанаагы олох хомойуох иһин баччаанга дьэри үчүгэйдик үөрэттиллэ илик. Ол иһин быйыл бу уроктар үүнэн иһэр ычакка үчүгэй өйдөбүл буолуохтара диэн эрэнэбит.

В. БОРИСОВ,
түмэл үлэһитэ.

Ньурбатаағы К.Д.Уткин аатынан Норуоттар Доҕордоһуулар түмэл оскуола оҕолоругар анаан "Сэрии биир күнэ" диэн урогу ыта сылдыар. Уруок Аҕа дойду сэриитигэр Кыайыы 70 сылыгар аналлаах. Сүрүн соруга - оҕолорго Ньурба сэрии сылларынаагы олобун-дыаһын билиһиннэри.

Уруок интерактивнай чаастаах, ол курдук оҕолор суоруна тардан көрөллөр, түү-

ГОД ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА
2015

- Бэйэ дьыалатын тэриниэн баҕалаахтарга "Основы предпринимательства" үөрэтэр семинарлары ыгытабыт. Улуус педагогтары атырдыах ыйынаабы сүбэ мунньахтарыгар тэрилтэбит салайааччыта Н.М. Михайлова сөбүлэн кэпсэтиитин түмүгэр, профориентационнай үлэ хайысхатынан, 2014 с. ахсынны ыйыттан эдэр ыччаты анаан-минээн үөрэтэн саҕалаабыппыт. Маннай оҕону эбии үөрэхтиир киин (ЦДОД) үлэһиттэрэ, барыта 16 киһи, үөрэммиттэрэ. Оҕолортон 200 сайаапка кирибитин 2015 с. былааннаан үлэһиттэр. Агрооскулалары кытта үлэлэһэргэ дуогабардаахпыт. Биһиги семинардабыт бастакы истээчилэринэн оскуолалар, лицей 9-10-11 кылаастарын үөрэнээччилэрэ, техникскэй колледж студенттара буолаллар, - дири Александр Петрович.

Семинарга предпринимательство төрүттэрин туһунан лекциялары "Бизнес-инкубатор" ген. дириктэрэ Н.М. Михайлова ааҕар. Резидент, бизнес-партнер А.Н. Прокопьева нолуок отчуотунаага хайдах онгоһуларын, бырайыактар менеджердэрэ М.В. Никифоров Нурба к. бизнес-инкубатора ыгытар үлэтин, сага саҕалааччыларга көмөтүн, ханнык чөлчөтүүлэри биэрэрин, оттон Нурба улуугу СӨ предпринимательствоны өйүүр Киинин сөбүлэстэһэ Р.С. Саввинов судаарыстыбаннай өйөбүл, субсидиялар тустарынан сийили билиһиннэрэллэр. Дьарыктарга информациянай слайдалар туттуллаллар.

Муниципальной сурдаарынан специалистар манньк дьарыктары улуус нэһиликтэрин барытын хабаан ыгыталлар. Былырын Бизнес-инкубатор үлэһиттэрэ бары нэһиликтэргэ үлэлэһиттэр. Быйыл икки ый иһигэр Нурбачаанна, Маалыкайга, Хатыыга, Малдыбарга, Аканаҕа, Маарга үөрэтэр семинардары тэрийэн ыгыттылар.

Александр Петрович: "Мин Мархаҕа, Чкаловка, Кировка сылдыбытым. Истээчилэрбэр тэрилтэни хайдах тэринэри, улууска ханнык эйгэбэ, хайысхаҕа

- Дьобус биисинэс сыла -

Бэйэ дьыалатын тэриниэн баҕалаахтарга

Кэнники кэмгэ дьон, эдэр ыччаттан саастаахтарга тийэ, бэйэ дьыалатын тэринэргэ интэриэстэрэ улааппытын туһунан "Нурба к. бизнес-инкубатора" МБУ бухгалтер-профконсультана АЛЕКСАНДРОВ А.П. этэр.

үлэлиир тоҕоостообун кэпсибин, "Технико-экономическое обоснование проекта (ТЭО)" диэн микрокредитованиеҕа сыһаннаах докумуону толорторон көрөбүн. Бырайыак сыалын, онгоһуллохтоох үлэ, өнгө туох технологияны, матырыйаалынай-техникскэй ресурстары, кредити эрэйэрин, былааннаан ороскуотун-дохуотун, кэскилин аабынан суоттанан, кэнэбэски предприниматель чопчу өйдөбүллэри ылар.

Бырайыак, бизнес-былаан онгосторго үөрэтэбит. Холобура, ЦДОД 20 иитиллээччилэрэ икки хамаандаҕа арахсан, бөх ыраастааһыныгар уонна бэргэһэ тигиитигэр бырайыактарын көмүскээбиттэрэ. Былааннаабыттарын олоххо киллэрэргэ, табаары батарыга ханнык кыаллар-кыаллыбат өрүттэр баалларын билбиттэрэ.

Уопсайынан, биһиги семинардабытыгар интэриэс улахан. Нурба 1 №-дээх орто оскуолатыгар бастакы дьарыктыгыгар 48 оҕо сылдыбыта. Убайаан оскуола салгы үлэлэһэргэ баҕатын биллэрдэ. Колледжтан 90 студент суруйтарбыта. Тьаҕа наһаа сэнээрэллэр, хаһан өссө кэлэрбитин сураһаллар, ордук Өнгөлдөбө элбэх этилэр. Билигин үгүс тэрилтэ, оскуола коммерциянан дьарыктанан, көмө хаһаайыстыба тэринэн бэйэни хааччынарга кыһаналлар, онуоха хардылар онгоһуллаллар. Агрооскулалар тэрилтэ тэринэллэр", - диэн салгы кэпсири.

Нурба к. Бизнес-инкубаторын үлэһиттэрэ, эбэтэр Дьобуускай к. Бизнес-оскуолатыттан кэлэр специалистар "Основы предпринимательства" биир-икки

Эдэр предпринимателлэр бырайыактарын көмүскүүлэр.

күннээх семинардарын истибит дьон судаарыстыбаннай сертификаттары ылааллар. Бу сертификат, эбэтэр экономическэй үөрэх индивидуальной предприниматель буоларга, онуоха көрүлэр судаарыстыбаннай субсидияларга кириэргэ ирдэнэр. Дьобуускай к. Бизнес-оскуола предпринимательствонан дьарыктанан баҕалаахтарга, сага саҕалааччыларга анаан электроннай үөрэтэр пособиены онгон таһаарбыт. Ким наадалаах СӨ аччыгы уонна орто предпринимательствотын www.b14.ru порталыгар кириэн, туһалаах информацияны ылар кыахтаах. Бизнес-оскуола аччыгы уонна орто бизнес судаарыстыбаннай өйөбүлүн сырдатар көһө сылдыр консультациялары эмиэ тэрийэр. Кулун тутар 5 к. Бизнес-инкубатор актовый саалатыгар өрөспүүбүлүкэ таһымнаах

предпринимателлэр Форумнара үлэһиттэр.

Үөрэтэр семинары истиэн баҕалаахтар Бизнес-инкубаторга тийэн сайабылыанна суруйаллар. Үөрэти билингитэ босхо, оттон сайдар сыаллаах хаттаан сылдыааччыларга төлөбүрдээх. Былааннаан, нуормалаах үлэлиир буолан, дьарыктарга графигынан ыгыраллар.

*** **

Александр Петровичтан билингити кэмгэ Нурба улуугу ханнык хайысхаларга, үлэ көрүнгүрүгү чаһынай тэрилтэлэр, предпринимателлэр үлэлэһэллэрэ ордук ирдэнэрин ыйытталастым. Кини этэринэн, сылтан сыл бэйэ дьарыктаах буолуутугар интэриэс улаатан иһэр, ИП ахсаана элбири. Бу хамсааһын кириисис, оптимизация түмүгэр үлэтэ суох хаалы

услуубуйатыгар улаатар чинчилээх. Этэргэ дылы, күннээҕи кэпсэтиэни, килиэп харчытын булунарга ким төһө кыанарынан, сатырынан дуулуһу даҕаны баар.

Ону таһынан, ИП-ларга үлэбэ наймыласпыттар бэйэлэрин бырааптарын билиилэрэ хангыыр. Пенсияҕа тахсарга ыстаас аабылытыгар, пенсия муньулар чааһыгар у.д.а. боппуруостарга. Тьа сиригэр регистрацияламмыт ИП киһи бэйэтин хаһаайыстыбатыгар, хотонугар үлэлэһитигэр үлэтин ыстааһа аабыллар буолан турар. Баһынай хаһаайыстыбаларга үлэлиир дьонго үлэ ыстааһа эмиэ аабыллар. Бу хаһаайыстыбалар сайын 14-тээх уонна онтон үөһээ саастаах оҕолор сынналангарын, үлэлэрин тэрийэн, хамнастыгыр кыахтаахтар.

"Улууска, куоракка, нэһиликтэргэ, оҕо сынналангарын тэрийи, туризмы сайыннары ордук эрэйиллэр. Инники гостиничнай дьыала, уопастыбаннай аһылык өнгөлөрө ирдэнэллэрэ, ол ниша туолан турар. Оҕолор сайынны сынналангарын ИП-лар ылсан, ордук тьаҕа интэриэстэринэн лаабырдары, экскурсиялыгыр туурдары тэрийиэхтэрин сөп. Нурба к. аралдыгыр-сыннаатыр кииннэр эмиэ тийибэттэр. Биһиги оҕолорбут сааскы каникулларыгар ыаллы Сунтаарга күүлэйдии, сыыртан хатыыскалы бараллар. Ыйыттах айы, элбэх оҕо сылдыбыт буолар. Бэйэ-битигэр сыырааһыны, "Тешин язык" курдук сыннаан комплехсы, холобур, ити Өнгөлдөбө да тэрийэр усулуобуйа баар. Туризм эйгэтигэр Нурба к. олохтоҕо А.П. Давыдов уонна Хангаласка, Сата хайаларыгар Кузьминнар эрэ үлэлэһэллэр. Дьингэр, туризмы биһиги кэрэ, элбэх дьиктилэрдээх, бултаах-алтаах, ытык сирдэрдээх айылҕабытыгар хайа бабарар сайыннарыахха сөп. Ону ылсар дьон наадалар", - диэн профконсультант санаатын үлэстэр.

Бэйэ дьыалатын тэринэр баҕалаах дьон мантан наадалаах информацияны ылаахтара дии саныбын.

Раиса НИКИФОРОВА.

- Үөрэҕири -

Барыта Улуу Кыайыыга ананар

Кыратыттан улаханьгар диэри саастаах дьон-сэргэ үлэтэ-хамнаһа, саныыр санаата, үтүө баҕарыыта, күннээҕи түбүгэ өрөгөйдөөх Улуу Кыайыы 70 сылыгар ананар.

Ол курдук, олунньу 27 күнүгэр Маалыкай уокуругун төүрт дьаһалы иитиллээччилэрэ төрөппүттэринэн, дьаһал үлэһиттэрэ Хатыыга Аҕа дойдуну көмүскээччилэр күннэринэн сибээстээн, строевой хаамыы күрэхтин тэрийэ муньунулар.

Күн бастакы анарыгар дуобакка төүрт кыыс, аҕыс уол күөн көрүстүлэр. Оҕолор киришиллэрин I разрядтаах саахыматчыт, 78 саастаах нэһилиэк ытык кырдыаҕа, оҕолору саахымакка уонна дуобакка уһуйааччы Платонов Николай Сергеевич, физкультура туйгуна, "Учууталлар учууталара", физрук Дмитриев Василий Егорович, "Династия учителей" анал аат хаһаайына, I категориялаах физрук Попов Евдалек Афанасьевич дьүүлээтилэр. Кыргыттарга Хатыы "Сарыан" дьаһалын иитиллээччигэ Ядрихинская Сэмира чемпионнаан бастакы

мэтээлин кэттэ. Уолаттар тыҕаһыннаах киришиллэригэр Чуукаартан кэлбит Семенов Эльдар сыранан чемпионнаата. Хатыы бэрэстэбиитэлэ Иванов Богдан иннин чуут биэрэн, иккистээтэ. Үсүһү Маалыкай "Сардаҕа" дьаһалыттан сылдыр Петров Ваня ылла.

Күн иккис анарыгар оҕолор нэһилиэк кулуубугар тахан строевой хаамыыны көрдөрдүлэр. Манна сүрүн хамандьыыр Василий Егоровичка этэрээт хамандьыырдар бэлэмнэрин туһунан рапорт биэрдилэр. Үс этэрээт хамандьыырдар кыргыттар. Хамандьыырдар барыларын сангата улахан, чуолкай. "Бастын хамандьыыр" ааты Маалыкайдагы "Сардаҕа" дьаһал хамандьыра Никифорова Нарыйаана ылла. Уһун сылаа айантан толлубат эр санаалаах, саамай элбэх "саллааттаах" этэрээт (13 оҕо) Чуукаар-

даабы "Ымыычаан" дьаһалтан кэлбит. Хамандьыырдар - Семенов Эльдар. Кинилэр көхтөрүн иһин наҕараадаланньалар. Сэбидиссэйинэн Данилова Ида Николаевна үлэлиир.

Этэрээттэр байыастарыгар сэри саҕанаабы саллаат форматын кыһаллан тикпиттэр эрээри, Хатыытаабы этэрээт байыастарын таһа мөккүрө суох, "бастыннаан" ааттанна. Манна даҕатан этгэххэ, кинилэр аҕыйах хонуктаабыта бүтүн оскуолаабы строевой көрүүгэ кыттан "Бастын саллаат таһа" диэн биһирбили ылбыттара.

Элбэх тургутан көрүүнү аһан, I миэстэни Ядрихинская Сэмира хамандьыырдаах кырачаан олохтоохтор (сэб. Ксенофонтова Тамара Васильевна) бигэтик ыллылар. II-скэ Никифорова Нарыйаана хамандьыырдаах Маалыкай "Сардаҕа" дьаһала (сэб. Григорьева Туйаара Серафимовна), III-скэ Саввинова Мария хамандьыырдаах Маалыкай "Мичил" дьаһала (сэб. Васильева Оксана Иннокентьевна) табыстылар. Бастаабыттар көһө сылдыр Кубок ыллылар. Бу күрүс үгүскэ кубулуйан, эһиил баччаҕа, Кубок иһин строевой хаамыыны көрүү Хатыыга ытыллар буолла.

Чуукаардары Назаров Иван Валерьевич, Иванов Святослав Егорович уонна маалыкайдары

Иванов Артур Николаевич диэн эдэр аҕалар аҕалыттар. Кэлбит төрөппүттэртэн олохтоох дьаһалдарын туһунан кэпсэтиим.

Чуукаартан сылдыр төүрт оҕолоох эдэркээн ийэ Степанова Нургуяана Евгеньевна үөрэ-көтө сэнэргэстэ. Кини быйыл үһүс оҕотун оскуолаҕа ытыаары сылдыр. Дьаһал баар буолан үлэлииргэ кыах бэриллэрин эттэ. Хайа бабарар тэрилтэ уратылаах буолар, тугу эрэ ордук сатыыр, тугу эрэ кыайа тутар. Чуукаарга төрөппүтү кытары үлэ күүскэ барар эбит. Төрөппүттэрэ эдэр буолан, халандаар былааннаан ытыллар тэрээһиннэрэ олус интэриэһинэйдик, аҕалары кытыннан, ытыллаллар эбит. 2010 сыллаахха үлэбэ кирибит, евро тугуулаах дьаһалка таһаарылаахтык үлэлииргэ, үөрэ-көтө олортоҕо астыга чачкы.

Онтон Маалыкай "Сардаҕа" дьаһалын төрөппүтэ Артур Николаевич икки оҕото дьаһалка сылдыралар эбит. Дьаһал үлэтин биһириин этэр: "Этилэр да, көмөлөһөргө бэлэммин. Дьаһалдыт дьизэтэ эргэ. Сага дьаһал дьизэтэ тутуллара буоллар диэн баҕа санаалаахпын" - дири.

Биһиги, Хатыытаабы дьаһалдыт, төрөппүт көрүүбүнэн, оскуоланы кытары үлэни кыайахото тутар дии саныбын. Нация сүүрүүтэ; хоһоон аабыыта; дуобакка таһаарыстыгы киришиллэр;

бэһилэй стартар; бэйэ-бэйэбэ ыалдыттанан, остуоруйа киэһэлэрин тэрийи; букубаар бырааһынныыга; строевой хаамыы көрүүтэ; ыһаахха ыгырыгы; оскуолаҕа үөрэни - бу барыта сылын айы ытыллар үлэлэр. Бу тэрээһиннэр оҕону оскуолаҕа бэлэмнээһингэ чопчу үтүө сабыдыалы онороллор, туһалаахтык дьайаллар.

Төһө да бу күн үлэһиттэр медосмотрга кириэн, аҕыйах буолан хааллар, улахан бэлэмнэни бөлөх иитээччилэрэ Саввинова Елена Федоровна (Маалыкайдаабы уокурук салайааччыта), Данилова Елена Васильевна (профком председателэ), иитээччи көмөлөһөөччүлэрэ Алексеева Александр Давыдовна, Афанасьева Анна Васильевна, Пахомова Татьяна Павловна, повар Ксенофонтова Галина Алексеевна, завхоз Васильева Наталья Абрамовна, дворник Иванова Елена Никифоровна, тангас сууяааччы Иванова Зоя Гаврильевна тэрээһини үрдүк таһымна ыгыттылар.

Сарсыарда кэлбит ыалдыттары ити чэйинэн, алаадынан айах тутан көрүстүлэр. Күнүс тото-хана аһаттылар. Киэһэ ыраах айаннааччылары өлгөм аһынан хатаҕалаатылар.

Мирослава ИВАНОВА,
Мэнгэдьк.

– Редакция почтата –

Иһирэх көрсүһүү

"Арчы" Ньурбатаабы саастарын ситэ илик оҕолору реабилитациялыыр Киингэ Аҕа дойдуну көмүскээччи күнүгэр аналлаах тэрээһин буолан ааста. Манна "Девчонки и Мальчишки" кулууп оҕолору уонна Росийскай Армия кэксэтигэр сулууспалаан кэлбит уолаттар кытыннылар. Барыта 17 оҕо мустан итии-истин көрсүһүү буолла.

Кулууп бастакы бэрэсидьиэнэ, "Арчы" Киин бастакы дириэктэрин З.Н. Иванова аатынан анал бириэмийэ бастакы лауреата Максим Сачарысов Хабаровскай кыраайга ситиһиллээхтик сулууспалаан кэллэ. Табаарына Ньургун Васильевтыын биир чааска сулууспалаабыттар. Уолаттар аармыйаҕа табаарыс, доҕор суолтата наһаа үрдүгүн бэлиэтээтилэр. Кинилэр оскуолаттан спордунан, физкультуртанан утумнаахтык дьарыктаммыт, этхаан өттүнэн бэйэлэрин тотору кыанар буоланнар, сулууспалаабырга арыый чэпчэки этэ дииллэр. Онон мустубут уолаттарга аармыйаҕа сулууспалаабырга эрдэттэн бэлэмнэнэн, спордунан дьарыктанан, олох ыарахаттарыттан чабыйбакка, аармыйа диэнтэн куттамматтарыгар сүбэлээтилэр.

"Сулууспа бу олох оскуолаты, киһиэхэ үгүс үтүгүн биэрэр, элбэх туһалааха үөрэтэр. Олоҕу сыаналыы үөрэнэбин, киһи быһыытынан үүнэбин-сайдабын, сырдык, кэрэ саҕахтарга талаабын. Кылаабынайа бэрээдэктээхтик, дуоспуруннаахтык, бэйэ бодобун түһэн биэрбэккэ сылдыахтааххын", - дииллэр уолаттар.

Максим куруук көхтөөх, элбэх талааннаах буолан сулууспалаабыттар эмиэ араас тэрээһиннэргэ

кыттан мэлдьи инники күөҥгэ сылдыбыт. Дойду араас мунуктарыттан элбэх табаарыстанан сибээстэһэ турар эбит.

Уолаттар инники былааннарын быһаарынан олоххо эрэллээхтик хардылыбыллар. Ол курдук Максим сайынга диэри үлэлээн баран Хабаровскай куоракка Үрдүкү полицейскай академияга үөрэнэ киирээри бэлэмнэнэр. Ньургун боксер буолан кинини Чурапчытаагы физкультура уонна спорт институту тренераһын үлэһэ ыҥырбыт, онон Ньургун үлэһии-үлэһии үрдүк үөрэх кыһатыгар киирэр былааннаах.

Мань сэргэ эмиэ кулууп урукку кыттааччыта Сергей Иванов тохсус кылаас кэннигиттэн Ньурбатаабы колледжка автомеханик үөрэбэр үөрэнэрин туһунан кэлсээтэ. Бу үөрэх дьылыгар оскуолатыабы программаны бара сылдыллар, салгы илэһинэн үөрэтэллэр эбит. Сергей рабочай профессия ылан, олоххо тотору бэлэмнээх, бэйэтин ииттинэр кыахтаныа дьин бигэр эрэнэбит.

Кэлсэтии кэннигиттэн психолог Туйара Максимовна араас көрдөөх оонньуулары, тренинг ытта. "Арчы" Киин кырачаан иитиллээчилэрэ эбэрдэ кэнсиэр көрдөрдүлэр. Кулууп лидердара - Ньурбатаабы 2 №-дээх оскуола 8 кылааһын үөрэнээчилэрэ Аня Назаренко, Вероника Семенова сахалыы ылбаҕай ырыаны ыллаабыттарын бары сэргии иһиттилэр. Онтон миннигэс астаах остуол тула олонор аасыгыт ахтан-санаан, инники былааннарбыт туһунан истинник сэнэргэстибит.

Ольга ДАНИЛОВА.

– Устудьуон олоҕо –

Общежитиеҕа – Төрөөбүт тыл күнэ

Биһиги Өрөспүүбүлүкэбит бастакы Бэрэсидьиэнэ М.Е. Николаев анал Ыйаабынан Семен Новгородов төрөөбүт күнэ Саха сиригэр Төрөөбүт тыл уонна сурук-бичик күнүнэн биллэриллибитин кэннэ, бу күн өрөспүүбүлүкэ бары улуустарыгар, оскуолаларыгар, үөрэтэр-иитэр тэрилтэлэргэ сылын айыы быланнаахтык ытылла турар. Ол курдук, олунньу 20 күнүгэр Юношескай библиотека үлэһиттэрэ Наталья Михайловна Ефремова уонна Оксана Никитична Степанова уопсай дьэи иитиллээчилэригэр анаан "Толкуйдаа, оонньоо, кыай!" күрээти тэрээһиннээхтик үлэһиттэригэр, ситиһиллээхтик кыттыгыны ылбыт устудьуоннарга махталбытын биллэрэбит.

Итиллээчилэр 2 хамаандаҕа араас оонньоотулар. "Эрчим" хамаандаҕа бааллар: Сячиков Кэскил, ПРМПИ - 12, Голикова Агаша, СЭАДиА - 12. "Эрэл" хамаанда чизин көмүскээтилэр: Тобонов Антон, ПРМПИ - 13, Григорьева Ма-

ша, СЭАДиА - 13, Григорьев Толя, СЭАДиА - 12.

Күрэхтэһии 6 түһүмэтинэн ытытылынна: өс хоһооннорун төһө билэбин, болҕомтолоох буол, саха суруйааччыларын төһө билэбин, "Тоҕус төгүл тоҕо", "Алта баҕа", "Блиц-вопросуостарга" эппиэттээһин.

Дьүүлүүр Сүбэ быһаарытынан I миэстэни: "Эрчим" хамаандата ылла. Атыттар ситиһиллээхтик кыттыгыттарын иһин сэртипикээт туттулар.

"Толкуйдаа, оонньоо, кыай!" күрээти тэрээһиннээхтик үлэһиттэригэр, ситиһиллээхтик кыттыгыны ылбыт устудьуоннарга махталбытын биллэрэбит.

Саха тыла - оҕолорго туһа тыл.

М.А. ИВАНОВА,
устудьуоннар уопсайдарын
иитээччигэ.

– Чөл олох –

Спорду дьон туһатыгар

га 90-с сыллартан спортивнай хамсааһын чыпчаалынан буолбут көрүҥ саамай сайдар, киэҥник тарҕанар буоларыгар инникитин билигин спортскуола оҕуруунай хайысхалаах лицей-оскуола буола үүнэригэр тирэх буолуо саарбаҕа суох.

Мин биэр этиилээхпин Николай Санников курдук Ньурба, өрөспүүбүлүкэ киэн туттар атах оонньуутун рекордсменын оҕо эрдэбиттэн чочуйан таһаарыт физкультура, учуутала Афанасий Михайлович Саввинов бириһигэр баарыгар тэрийбит турнир-быгын салгыы ытан спорт бу көрүҥүн тилиннэрибит, маассаҕа таһаарыт оскуола быһыытынан, чэйинг, Афанасий Васильевич Семеновка кыабы биэриэххэ-ийин!

В.Д. ФЕДОРОВА,
атах оонньуутун сэргээччи,
тарбатааччы.

"Сүүрүк маардар" диэн биһигини, маардары, ааттыыллар. Айан суола муус устарга куурдар эрэ улахан-кыра, бары сүүрү тахсаллар. Ким эрэ эриччлэ, ким эрэ сааһы көрсө, оттон ким эрэ доруобуйатын тупсара. Ол курдук 2 сүүрүү, 4 тустуу, атах оонньуута, кэлин өссө скандинавскай хаамыы бөлөхтөрө дьону спорт тула хомуйа тардар.

Манна спорт энтузиаста, атах оонньуутун, сүүрүү тренера Василий Семенов кырата суох үтүөлээх. Олохтоохтор тустууга Виктор Михайлович Васильевы, кэлин Дмитрий Николаевич Яковлевы, Павел Васильевич Васильевы, Николай Николаевич Баснаевы, Михаил Михайлович Дедюкины, бокска Иван Иванову, кинилэр көхтөөх үлэлэрин уонна элбэх ахсааннаах кинилэр туйахтарын хатарааччылары, спорду, физкультураны дьонго тириэрдиттэринэн билэллэр, махтаналлар. Оттон физкультура учууталлара Нико-

Теннис сонуннара

Бу соторутаагыта, олунньу 6-7 күннэригэр, Благовещенскай куоракка Арасыйыа Минсельхозун ВУЗ-тарын ДВФО остуол тенниһигэр VIII чемпионата буолан ааста. Саха сиригэр чизин 5 устудьун (3 уол, 2 кыыс) көмүскээтэ.

Эрийсиилээх киирсии түмүгэр Саха сиригэр хамаандата эрэллээхтик бастаан Арасыйыа чемпионатыгар кыттар путевканы ылла. Хамаанда саастабын иһигэр бэйэбит биэр дойдулаахтарбыт, Маалыкайтан төрүттээх Егоров Тимофей, бастакы трене-

рэ Андреев Валерий Кузьмич уонна Чуукартан төрүттээх Иннокентьева Алена, бастакы тренерэ Никифоров Михаил Дмитриевич бааллар. Онон оҕолорбутун кыайыыларынан эбэрдэлээн туран Арасыйыа чемпионатыгар ситиһиллээхтик кытталларыгар баҕарыабын.

Марьян ИВАНОВ,
Малдыбар.

– Реклама –

Продаю

1996 с., үчүгэй туруктаах, лебедкалаах УАЗ-тент, Логосол М-7 мини-пилорама. 8-914-268-11-03, 8-914-234-98-55. А/м RAV4 2002 г.в., цвет серый, объем 1,8, передний привод, ПТС оригинал, аукционный бал 4, 1 хозяйка, в РС(Я) с 2012 г., зимой не эксплуатировалась, заморожена, пробег при покупке 52 тыс. км., сейчас 59 тыс. км., цена 600 тыс. руб., небольшой торг, обмен не предлагать. 8-914-101-65-00. Новые 2 серии плотные шторы с рисунком розы (ш. 2,66, дл. 2,83), новые 2 коричневые плотные шторы с рисунком "Золотистый колос" (ш. 2,46, дл. 4,76), коричневое б/у покрывало с оборками (ш. 2,65, дл. 2,20), длинный жен. плащ из нат. кожи для перевошица. 8-914-286-36-63.

Антоновка Крахмальнайыгар өрүс үрдүгэр турар уһаайбаны кытта (1500 кв.м.) холлобоһо бүпүт дьиз (69,9 кв.м.) биригэ турар гаражтаа атыыланар. Сьяната 500 тыһ. солк. 8-962-731-51-68.

8 уонна 12 саастаах быйыл саас төрүүр үчүгэй туруктаах уулаах билэри атыылыбын. Сьяната 75 тыһ. солк., хас биридиртэ. Тел. 2-52-67, 8-914-298-17-27. Участок под гараж по ул.Кузакова около котельной "Поле". 8-914-100-94-78.

Үчүгэй протектордаах Gorgiant Off-Road 235/75 R15 УАЗ келүһэтэ. Дискэ-кэтэ, хаамырата барыта сабыс-сага. 8-914-232-49-26, 8-964-429-18-54.

Продаю или обменяю на меньшее а/м Suzuki Escudo 1998 г.в. 8-964-422-39-39, можно ватсап.

Суһалкыт бу күннэргэ сылгы этин биэр атабы кэлин өттүн атыылыбын. Ыйааһына 20 кг., 1 кг. - 350 солк. Атыыланарга тизэйин. Тел. 3-14-28.

"Дружба" эрбии сыаба 1 шт. - 150 солк., ГАЗ-53 массына сана келүһэтэ 1 шт. 8-914-107-83-06.

А/м Тойота Суксид 2006 г.в., объем 1,5 л., цвет синий, кожаные чехлы, ДВД, сигналка А9, багажник, состояние хорошее, за 340 тыс. руб., торг. 8-914-261-97-21 (смс).

Усадыбу 15 соток в с.Антоновка, мкр. Лэпирин. Обращаться: с.Антоновка, ул.Антоновская №1, 8-914-222-03-03.

Сана тутуллубут 3 этээстээх таас дьизэ Манчаары №3/2, №3/3 иккис этээскэ үстүү хостоох квартиралар атыыланаллар. 8-914-270-93-99.

Картофель красный олекминский, 50 руб/кг, сертификат от 1 т., доставка. 8-967-911-39-86.

Земельный участок в Убаяне 10 соток, с отоплением, дорого. 8-914-285-90-68. Убайаанна улахан уһаайбалаах чааһынай дьиз, ц/о холбонун сөп, декүмөннэрэ атыыга бэлэм. 8-914-285-66-96.

Убайаанна оһобунан оттулар чааһынай дьиз, оскуола, д/сад, остановка, маһаһын чуғас. 8-914-279-51-61. Окорочка 15 кг - 2700 руб. Обращать-

ся: ул.Ст.Васильева №77а, магазин "Автозапчасти", телефон 2-44-77.

Земельный участок 9 соток, в собственности, ровный, сухой, чистый, огорожен, на границе Вертолетки в сторону Ньурбы, рядом с лицеем, строится д/сад, рядом проходит теплотрасса. 8-914-230-86-26.

Пароочиститель Квазар пр-во Италия. 8-914-300-59-04.

Зимние резины на 16 в комплекте 7 шт. и потроха жеребятины. 8-914-223-45-52.

Месячные кролики и мясо кролика. 8-914-102-59-76.

Недостроенный дом 9х7 с земельным участком 15 соток в местности Крахмал (Антоновка) на берегу реки. Местность сухая, ровная, документы готовы к продаже, все в собственности, цена 600 тыс. руб., варианты автообмена. 8-914-226-50-07.

Ньурба к. киинигэр турар 2 хостоох, т/х, миэбэллээх квартираны, иккис этээс, сылаас, балконнаах. 8-914-294-02-36.

3-комнатная б/у теплая квартира в 4-квартирной доме. 8-914-290-94-23.

Очень хорошая 2-комнатная б/у квартира в каменном доме в кв.Энергетик №75, 58 кв.м., не требующая ремонта, 3 этаж, солнечная сторона, стеклопакеты, входная металлическая дверь, полностью мебелирована качественной, красивой мебелью, межкомнатные двери из натурального дерева, реальному покупателю торг, цена 3 млн. 300 тыс. руб. 8-914-286-36-63.

Уголки новые пластмассовые 40х40 2 шт. по 3 м. каждая, электролобзик б/у (Смоленск), новая аккумуляторная дрель, шуруповерт "Хаммер", новый электрочайник 1,2 кВт, новый маленький кипятильник 0,5 кВт, новый строительный пистолет для пены, новая телефон-трубка (недорого), новая муж. шапка из шерсти раз. 59 (весна, осень). 8-914-286-36-63.

Каркасная теплицу бх3 м., цена 15000 руб. 8-924-165-32-39.

Дьахтар дубленка-курткаһын, разм. 46-48, 25 тыһ. солк. 8-914-230-64-02. Уулаах улахан сибиннээ - 35000 солк., сибиннээ обото 1 ый - 4000 солк., 2 ый - 5000 солк., 5 ый - 8000 солк., ЗИЛ-самосвал. Тел. 4-37-07, 8-967-912-16-30.

Куплю

Роспуск или прицеп для Беларусь. Тел. 2-03-33, 8-914-229-17-89.

Сдаю

1-комнатную ч/б квартиру. 8-914-104-86-26.

Услуги гостиницы посуточно, имеется гараж, рядом медцентр, оплата умеренная. Тел. 33-45-78, 8-914-294-70-22, 8-914-274-83-45.

Сдаю место в теплом гараже, посуточно и ежемесячно. 8-914-103-33-95, 2-47-58.

Сниму

1 хостоох дьиз арендалыбын. 8-914-104-86-26.

Разное

Скину игры XBOX 360 (фрибут) на ваш хард или флешку по 200 руб. за 1 игру (FIFA 15, NHL 14, PES 15, GTA V и т.д. около 130 игр). 8-914-826-56-50. Принимаю заказы от компании Герба-лайф по 35% скидке. 8-924-173-73-69 (Ватсап).

Беру заказ на стройматериалы, на обрезные доски, брус, полубрус. Телефоны: 8-914-286-07-23, 8-914-274-87-47, 8-914-101-79-17, 2-49-29.

Помогу в снижении веса, набора мышечной массы, очищения организма, спортивные питания. 8-924-173-73-69 (ватсап) 8-914-286-43-73 пишите звоните буду рада вам помочь.

Принимаю на заказ лицензионные игры (PC, PS, Xbox, PSP т.д.), Антивирусы и программ. Гарантия и качество! 8-914-237-72-76, WhatsApp: 8-924-869-92-14.

Запчасти в наличии и на заказ на все авто. 8-914-272-02-37.

Услуги

Работа перфоратора (септик, ямы под туалет) выезд в наслег. 8-914-293-21-23.

Распиловка мяса и услуга перевозки мяса туда-обратно, клиентам выдается бесплатный чистый мешок для упаковки. ул.Ст.Васильева №11, 8-914-299-69-57.

Принимаю заказы на качественное изготовление евровагонки, наличников, плинтуса из сосновой доски. Все по прошлогодним ценам. 8-914-229-89-71, 8-914-234-59-76.

Реставрация шуб. 8-914-220-34-54.

Дьиз проегар наадалаах ферма проегин, фундамент проектарын суоттаан-ааҕан биэрэбин. 8-914-285-93-07. Доставка угля с Кирова 10 т. - 15 000 руб. 8-914-294-80-49.

Ритуальные услуги, венки, гробы, кресты, памятники из гранита по городским ценам с доставкой. Тел. 2-48-81, 8-914-112-56-84.

Реставрация шуб, замена молний на куртках и пальто. 8-984-117-43-45.

Окажу услуги репетитора по математике, подготовка к ЕГЭ. 8-914-102-59-76.

Сборка и реставрация мебели. Быстро, качественно, недорого. 8-984-103-70-54, 8-962-736-22-56.

Распиловка мяса + услуги перевозки. 8-914-288-39-84, 8-914-103-70-54 до 23 ч.

Подогрев пушкой. 8-914-112-56-84.

Услуги а/м ЗИЛ-131 (самосвал). Тел. 2-21-02, 8-914-230-83-95.

Услуга электрика. 8-914-289-39-95.

Маникюр (разновидность цветов и дизайнов). 8-914-821-29-49 Юлия.

Дружба сыабын, кыптый сытылыбын. 8-914-285-93-07.

Услуги электрика. 8-914-289-39-95.

Помощь в регистрации документов на дома, участки со сложными оформлен-

ниями собственности. Тел. 2-38-02, 8-914-293-59-30.

Ремонт швейных и стиральных машин на дому, наличие запчастей и ножей к электромясорубкам концерна "Ак-сион" и ОАО "Ротор". Тел. 2-38-02, 8-914-293-59-30.

– Култура –

IV-с фольклорнай фестиваль

Олунньу 27, кулун тутар 1 күннэригэр "Кыталык" култура дьбарыаһыгар "Хотугу кустук" Норуоттар икки ардыларынаабы IV-с фольклорнай фестиваль буола.

Бастагы күн кыттааччыларга сүүмэрдир туртан сааланна. Киэһэнги өтүгэр "Хотугу кустук" IV-с фольклорнай фестиваль үөрүүлээх аһыллыгыта, ыраах Бурятиятан ыалдыт, опернай ырыаһыт Аюна Базарсадаева кыттыылаах кэнсиэр буолла.

Фестивалы төрдүс сылын Сибиир уонна Дальнай Восток норуоттар култураларын сайыннарыга "Хотугу кустук" Фондатын салайааччыта Борисова А.В. салайан ыттар. Александра Васильевнаһын кэпсэтинбин хаһыат аабааччыларыгар тиэрдэбин.

– Сахабыт сирин ыраах сытар улуунун, төрөөбүт дойдубун Ньурбаны аан дойду норуоттарыгар аан бастаан билиһиннэрибит туохтан сааламмытын кэпсээм. "Сир сэмэтэрэ" үгкүү бөлөбүн салайааччыта Скрябина М.Н. бийигини кытары Македонияҕа, Болгарияҕа буолбут фестиваллары көрөн баран, Ньурбага онгоробутугар сүбэлээбитэ. "Хотугу кустук" фольклорнай фестивалы тэрийэн ыттарга, оччотооһу улуус дьаһалтатын баһылыга Прокопьев В.М. кэпсэтинни ыппытыт. Владимир Михайлович, култура, үөрэҕири управлениелара, "Кыталык" култура киинин салайааччыта Сидорова Р.И. бийигини улаханньк өйөөннөр бастагы фестиваль үрдүк таһымнаахтык ааспыт. Фестивальга араас дойдурлартан алын саастаах оҕо аймак, 25 саастарыгар диэри эдэр ыччат, барыта 600-700 киһи кыттыбыттар.

Фестиваль сааланнаҕыттан кыттааччылар каталогтарын үс съл тухары онорон кэлибит, быйыл кыттааччылар сайаапкаларын хойутаан биэрэннэр ол кыаллыбата. Атын омок сирдэригэр сайаапкаларын съл инниттэн биэрэллэр, кыттааччылар эрдэтэн топчу быһаарыллаллар. Фестиваль сылтан съл сайдан иһэр, кыттааччылар таһымнара сылтан съл үрдүүр. Ааспыт сылтан саалаан бийиги фестиваль кыайылаахтарыгар анаан анал бириһи бэйэбит сакаастан онготорго буоллубут. Быйыл биер саҥа сүүрээнинэн ырыаһыт Васильев Иннокентий (Лэгэнтэй) тылыгар, музыка тыгар, толоруутугар фестиваль гимнээх буолла. Сълын аайы араас омок дойдурларьттан специалистары ынгыран фестивальга кытыннарар дьүүлүүр сүбэҕэ үлэлэтэбит. Кинилэр бэйэлэрин фольклордарын билиһиннэрэллэр, талааннарын көрдөрөллөр, маастар-кылаас ытталлар, сүбэ-соргу биэрэллэр. Фестиваль төртүтүнэн буолар: толороочу бэйэтин норуотун фольклорун көрдөрөөһүнэ, билиһиннэрээһинэ. Бийиги кыттааччы оҕолорбут атын дойду културатын кытары билсінһэллэр. "Хотугу кустук"

Амандус Паул Бин Панан.

Борисова А.В., Аюна Базарсадаева, Чонг Чун Вуины кытары.

фестиваль кэнээн иһэрин быһытынан 7 саастарьттан саалаан, эдэр ыччаты, улахан дьоннору кытыннарар буоллубут. Кыттааччылар толорууларыгар: норуот ырыата, норуот ырыатын аныгылыгы онорон толоруу, норуот үгкүүтэ, музыкальнай инструментна оонньооһун кириэр. Быйылгы фестивальга үрдүк ситиһини ылбыттар Гран-при бириһин 40 000 солк. харчынан бириэмийэлэнэллэр. Кыайылаах (биридийлээн, биитэр коллективинан) Болгарияҕа ыттылар "Международной чемпионат по фольклору" норуоттар икки ардыларынаабы күрэхтэһингэ кытталларыгар спонсор быһытынан көмө оноробут. Бу иннинэ фестиваль кыайылаахтарынан Кубаҕа ыттылыбыт фестивальга "Кыталык" култура кииниттэн "Дьүрүскэн" этно-бөлөбү кытыннарбытыт, 85 экспонаттаах норуот

маастардарын быыстапкатын тэрийбибит. Колумбия национальнай бырааһынньыгар Маалыкайттан "Сыккыс" ансамблы, хомусчут Володя Дормидонтовы кытыннарбытыт.

Фестиваль кэмигэр омок дойдурларьттан фотографтары ынгыран үлэлэтэбит. Бастагы фестивальга Швейцарияттан фотограф кэлэн үлэлэтэбит. Бу сырыга иккис сълын фэшн-фотограф, видеограф Чонг Чун Вуи (Малайзия) кэлэн үлэли сылдыр. Кини видеога устубутун Интернет каналларга көрдөрөн улахан компанияларга билиһиннэрэр, фестиваль туһунан видео-презентация онгорбутун хас да сирдэргэ көрдөрбүтүн дьон интэриэһиргэтэ. Господин Чонг Чун быйыл бэйэтин баҕатынан иккистээн кэлистэ. Маны таһынан дьүүлүүр сүбэҕэ Бурятияттан эдэр, меццо-сопрано опернай ырыаһыт, норуоттар икки ардыларынаабы кункурус лауреата, Италияҕа буолбут "Музыка мира" фестиваль Гран-при хаһаайката Аюна Базарсадаева, МАРУ университет педагога, актёрскай искусствоҕа уһуааччы, хореограф,

ырыаһыт, музыкант, национальнай кэптүүмнэргэ художник-дизайнер Амандус Паул Бин Панан (Малайзия) үлэлэттилэр.

Сахабыт сирин араас улуустарьттан ыраах Эдьигэнтэн, Мэнгэ-Хангаластан, Хангалас улуунун Покровскайыттан, Уус-Алдантан, Дьокуускай куораттан, Горнайтан, Бүлүү бөлөх улуустарьттан фестивальга кытта кэллилэр.

Фестиваль кэнниттэн санаа атастаһыта, кэнэбэс былааннар тустарьнан кэптэтии ыттылынна. Ньурба сиригэр кэлэн фестиваль кыттыылаахтарыттан күн бүгүн Таатталартан, ыраах хоту сиртэн фестивалы ыттыгытыгар ынгырыы туттубут. Оттон мин Ньурба сиригэр сааламмыт V "Хотугу кустук" фольклорнай фестиваль Ньурбаҕа ыттыллыан баҕарабын.

Түгэнинэн туһанан Ньурба улуунун, куоратын дьаһалтларыгар, култура, үөрэҕири управлениеларыгар, Искусство оскуолатыгар, олохтоох телевидениеҕа, хаһыат үлэһиттэригэр улахан махталбын тиэрдэбин.

Антонина СЕМЕНОВА.

– Култура эйгэтэ –

Библиотека көһөр

Ньурбатаабы Киин библиотеканы үс сиринэн эргэ дьийэттэн көһөрүү салбанан барар.

тутуутун туруорсан, мас кэртэрэн, атынан, оһуһунан тиэйэн, икки съл тутаннар, 1953 с. библиотека үлэҕэ кирибит. Иван Платонович бэйэтэ бастагы сэбиэдиссэйинэн анаммыт. Кэнники улууска библиотека дьылалата сайдытыгар сэбиэдиссэйдэр Лидия Алексеевна Ларионова уонна Людмила Николаевна Карачкова кылааттарын киллэрбиттэрэ. Өссө бу дьийэ дьонун историческай событиэ буолан ааспыт. 1954 с. атырдьах ыйыгар Советскай Союзка "Зарница" маннайгы кимберлитовай туруупка арыытыгар анаммыт алмаастарга I Бүтүн Союзтаабы

сүбэ муннах ыттылыбыт. Ону туһулуур табличка дьийэ истиэнигэр ыйанан турар.

Ити курдук Ньурба өссө биер историческай суолталаах дьийэтэ эргэрэн, кураанахсыйан, көтүрүллэр эрэ дьылбаламмыт кэригнээх. Харыстыыр, хаалларар кыаллыбат буолабына, онугар, киингэ саҥа библиотека, ол кыаллыбатабына, харабы үөрдэр, цементнэмэтэх-хайамматах күөх зона, эбэтэр дьонго туһалаах социальнай-културунай эбийиэк тутулуора наада. Маҕаһын, чааһынай тутуу буолбакка.

Раиса НИКИФОРОВА.

– Редакция почтата –

Бэйэбит фабрикабыт туһунан

Ньурбатаабы көтөр фабрика быйыл күһүгүттэн Корякин Семен Александрович, Антоновка биер тарбахха баттанар басты уола, дириэктэрдэнэн, үлэтэ-хамнаһа лаппа тубуста. Билигин үлэли олодор кэлэктиип нэһилиэһингэ туруктаах үлэтин биллэр буолла. Сымьыт кыһыннары маҕаһыннарбытыгар тобус-толору.

Ити эрэ буолбатах. Мин, кырдыбас киһи, саамай махтанарым манньк: Ыраах Убайаанна түөлбө салайааччытынан үлэлэбитим ыраатта. Ол съллар тухары бу тэрилтэм барахсан спонсордаан хас бырааһынньык аайы түөлбөм бэтэрээннэригэр, кырдыбаастарыгар биердии ячейка сымьыты бэлэхтээн үөрдэбин. Киһиэхэ ат да, оһус да наадата суох: киһи кыраттан үөрэр, санаата көтөбүллэр. Онон дириг махталбытын Семен Алексан-

дрович салайааччылаах көтөр фабрикатын бары үлэһиттэригэр: Гаврильева Анисия Семеновнаҕа, Гаврильев Петр Иннокентьевичка, Александрова Нина Николаевнаҕа, Яковлева Розалия Макаровнаҕа, Расторгуева Светлана Варламовнаҕа у.д.а. ис сүрэхпиттэн тиэрдэбин. Бу курдук кыраҕа-кыаммакка көмөлөһө, үтө сьһыангытынан үөрдэ сьльдаргытыгар баҕарабын.

Кэрэ аҥардары кэлэн иһэр Дьахтар күнүнэн, күүстээх аҥардары ааспыт Аармыйа күнүнэн эбэрдэлибин. Доруобай, дьоллоох-соргулаах буолун, дьонгут-сэргэбит этэнгэ буоллуннар, кырымчык дьингэ кыайтарыман, кыһалбаҕа ыктарыман.

Махталы кытта 79 саастаах Анна Марковна ШАДРИНА, Ыраах Убайаан түөлбөтин салайааччыта.

Махталым улахан

Урут мясомолкомбинат диэн тэрилтэ баара. Ол билигин "Байар" диэн ааттанан үлэли олодор. Мархатаабы үт сьаҕар үлэлир маастар Розалия Осиповна салайар кыракий кэлэктиипигэр сүөгэй, суорат, йогурт онорон Ньурбаҕа киллэрэн "Байар" маҕаһыныгар атыылыллар. Астара барыта наһаа үчүгэй, минньигэс. Урун ас суох кэмигэр атыылаһан абыранныбыт.

Кинилэргэ махталбыт улахан. Түгэнинэн туһанан, урут үлэлээн ааспыт тэрилтэм үлэһиттэригэр, маслозаводка үлэлиир Дора Та-

таринованы, Диана Потапованы, хонтуора солбуйааччы дириэктэринэн үлэлэбит Марта Матвеевнаны, Елена Афанасьеваны эйэбэс-сайаас сьһыаннарын иһин махтанабын, урут биергэ үлэлээн ааспыт үлээннэхтэрибин кэлэн иһэр кэрэ аҥардар сааскы маҕнайгы бырааһынньыктарынан эбэрдэлибин. Эһиэхэ бука барыгытыгар доруобуйаны, дьолу-соргуну баҕарабын.

М.У. СТЕПАНОВА, Убайаан олохтооһо.

Билигин улахан дьонго өнгөнү онорор библиотека эрэ көһөрө хаалла. Оҕо библиотеката Советскай ул. 41 №-гэр, култура управлениета олорут дьийэтигэр, оттон ыччат библиотеката Ст. Васильев ул. саҥа Быыстапка павильонугар оннуларын булан үлэли тураллар.

Киин библиотека сэбиэдиссэйэ ВАСИЛЬЕВА Агния Викторовна: "Улахан дьон библиотеката хомунан бүтэн көһөргө бэлэм. Улуус дьаһалтатын быһаарытынан Ст.Васильев ул. 123 №-гэр, урукку "Түһүлгэ" кафе дьийэтигэр кириэрхпит. Билигин онно өрөмүөн бара турар. Олунньу ый бүтүүтэ болдьохтоон бараннар, үлэтэ сиппэккэ уһуур буолла. Бэдэрээтчит баһаарынай сигнализациятын, уотун тарда сьльдыр. Онон кулун тутарга, сотору көһөхпүт", - диер.

Киин библиотека 70 тыһ. экземпляр кинигэ фондалаах, 5000 аабааччылаах. Үлэһиттэр: "Саҥа сиргэ көһүү хамсааһыны таһаарыа, саҥа идеялары, сайдыыны аҕалыа", - дииллэр. Биллэн турар, Ньурба саамай киинигэр турар, аабааччы сьльдарыгар табыгастаах дьийэлэрин олус сөбүлүүллэр. Ол эрэн дьийэ эргэрэн, сиигирэн үлэлиргэ, кинигэни харайарга сөбө суох, ыарахан усулуобуйаны үөскэтэр. Өр сьльларга өрөспүүбүлүкэ уонна федерация таһымыгар библиотека саҥа дьийэтин тутуутун туруорсуу түмүгү аҕалбатах. Эргэ дьийэлэрэ көтүрүлүннэҕинэ даҕаны, ити миэстэтигэр саҥа библиотека тутулуора буоллар диэн ыра санаа кэлэктиипкэ син биер баар.

2014 с. библиотека дьийэтин 60 сьльын бэлиэтэбиттэрэ. И.П. Кердинскэй өрөспүүбүлүкэ салалтатыгар Ньурбаҕа библиотека

– Правительствоа туруорсабыт –

Комедж кэскилин быһыман

Тыа сирэ, ыччаппыт сайдыыта, олох ситимэ. Бу барыта билигин кэмгэ биир ситимнээх суол-иис. Манна ыччаппыт инники күөнгө тахсан олохтон хаалбакка тыабыт сирин сайыннарар биир сүнгэн орууллаах инники кэскилбит буолар.

Ол курдук биһиги Ньурбабыт сиригэр орто анал үөрэх кыһата үлэлээн-хамсаан олоһорор, оройуон уонна бүтүүн өрөспүүбүлүкэ социальнай уонна экономикай сайдыытыгар бэйэтин тус кылаатын туһалаахтык, атын эмиэ орто анал үөрэх кыһаларын курдук, киллэрэр. Тыа сирин сайдыытыгар, ону ааһан эдэр ыччаты промышленноска, тырааныспарга, энергетикаба, суол уонна дьие-уот тутуугу, дойдудуларыгар бэриниилээх, үлэбэ-хамнаска сыстан, дьие кэргэн ахсаанын үксэтэн, дьоһун үлэһит буолалларыгар туруулаһан үлэһии олоһор тэрилтэнэн буолар биһиги Ньурбатаабы колледжыт.

2000 сылтан номнуо 15 снл ааһа охсубут. Ырытан көрдөхкө кылгас кэм курдук.

Правительство уураабынан, оччотооһу Президент М.Е. Николаев быһаччы сурдабынан университет филиалын быһытынан Ньурбатаабы техническэй лицей базатыгар үлэтин-хамнаһын сабалаабыта. 2005 сылтан бэйэтэ туһунан баран орто профессиональнай үөрэх тэрилтэтэ буолан, ыраас миэстэбэ, эргэ бырабыллар дьэни сөргүтэн үлэтин сабалаабыта. Ол кэмгэ оройуон дьаһалтата быһаары ылан, Роман Гаврильевич Дмитриев үлэлиир кэмигэр, ити аварийнай туруктаах 2 №-дээх оскуола дьизэтэ бэриллибитэ. Кырдык, ыарахан кэмнэргэ үлэлээн-хамсаан, дьие-уот тэринэн, буруо таһаарынан, устудьуоннарбыт өрөспүүбүлүкэ, Арасыйа таһымыгар араас куюнкурстарга кыттан күн бүгүнгэ дьэри элбэх ситиһиллэрдээхпит.

Кэлин эбии таас мастарыскай, гараж, уопсай дьизэлэнэн оҕобут ахсаана элбээн барбыта. Ити барыта кэлинги улуус дьаһалтата, баһылык Владимир Михайлович Прокопьев өнгөтө. Бу кэмгэ да биһиги туруорсуубут үгүс этэ, дьизэ тутуута сыгытык турбута. Атын да дьизэлэри (билигин полиция дьизэтэ, гранильнай собуот дьизэтэ) көрдөөбүпүт, ол туолбатаба. Оройуоннаабы прокуратура ыйыгытынан, үөрэнэр дьизэбит аварийнай туруктаабынан, техническэй лицей санга дьизэлэнэн, ол 1964 сыллаабы тутуу эмиэ эргэ дьизэбэ кэлэн саналыбы тэринэн бу билигин кэмгэ үлэһии олоһобут. Ол да буоллар оҕобут ахсаана эмиэ элбээн икки сменанан үөрэнэбит.

Дьэ бу 15 снл тухары биһиги Правительствоа, СӨ Бэрэсидьиэнигэр Е.А. Борисовка туруорсан кэлбит тыын боппуруоспут колледжыт санга дьизэтин тутуута

этэ. Министрестибэ өттүттэн туруорсан 2012-2014, 2014-2016 сылларга инвестиционнай бүддьүөккэ кирибиппит эрээри, бу билигин кэлэн бүддьүөт үбэ ыгым буолан биһигини олох да таһааран кэбистилэр, ытыс соттон хааллыбыт.

Аварийнай дьизэбэ өрөмүөн харчыта көрүлүбүт, эһиэхэ таас дьизэ тутулуоҕа дьизэн оччотооһу кэмгэ Маар училищетын базатын бөбүгөтөбүт дьизэн туораттан уоскуталлара. Онон билигин бу үөрэнэр кэлинги ыччаппытыгар улахан харгыс тахсар кутталанна.

Биһиэхэ билигин кэмгэ элбэх эдэр учуутал кэлэн үлэһии сылдыар. Таһыммытын сылын ахсын үрдэтинэн, университет ассоциациятыгар кириэн, учуонай преподавателлэринэн лекция аахтаран, "АПРОСА" хампаанна салалтатын кытары биһигэ үөрэх-үлэ боппуруоһун туруорсан, ыччаппыт хамнастаах үөрэнэн-үлэлээн кэлинги билигин ситиспибит. Билигин Ньурбатаабы хайаны байытар кэмбинээти кытары ситимнээхтик үлэлээн, ыччаппыт эмиэ үлэ-үөрэх үөһүгэр сылдыар.

Ыарахаттар бааллар, ыччаппытыгар хамнастаах үлэ быраактыкатыттан кэлэлэрин туруорсабыт. Олорор дьизэлэригэр күчүмэбэйдэри көрсөбүт. Мииринэйгэ тиийэн соробор көрдөһөөччү оруолун толоробут. Итини таһынан нэһилиэнньэ идэлээх буолуутугар, маастарыстыбаларын үрдэтинэллэригэр, араас техническэй идэлэри үксүн үөрэтэ олоһобут. Ол курдук, суоппар бары идэтин биэрэбит. Билигин ирдэбилгэ эппиэттир кабинеттары тэринэн, үөрэтэр учууталларытынан толору хааччыллылаах буолан Бүдүү бөлөххэ бастакынан өрөспүүбүлүкэ ГИБДД-тан үөрэтэр быраабы ылыбыт.

"Хайа баҕарар дьэни үлэһит дьоно киэргэтэр" дьизэн өс хоһооно баар. Онон биһиги хаһан да кэһтэн олоһобуппун, өссө да таһаарылаахтык кыахпыт таһынан үлэлэһэбит. Билигин Наказын фабрика-тын үөрэтэһэбит. Испэсалистэри, инженердары аҕалан лекция аахтарабыт. Чахчыта, ыраас сырдык таас дьизэлээхпит буоллар өссө үрдүктэн үрдүк ситиһиллэри ситиһиэх этибит. Ыччат кэлиитэ да үксүө этэ, төрөппүттэр да сыал-сорук туруорунан ыччаттарын промышленноска, техническэй идэлэри биһиги дьизэбитигэр-уоппутугар үөрэттэрэ сатыыллара өссө элбиэхтээх.

Билигин аны 9 кылаас кэнниттэн үөрэххэ ылыгыны сабалаабыппыт. Манна эмиэ ыарахаттар бааллар, онно барытыгар эр дьон учуутал ахсаана элбэбэ көмөлөөх. Ханна да буоллун, аҕа баһылык эр киһи буоллабына эдэр ыччакка итэр-үөрэтэр суолтата ордук. Ол иһин оскуолаларга эр дьон учууталлары үлэлэтэр табыгастаах,

киһилэри хайа баҕарар таһымна үрдүктүк сыаналаан, харыстаан, хамнастаан үлэлэтэр ордук тобоостоох.

Биһиги сыалбыт-сорукпут кэлэр көлүөнэбит үлэбэ-үөрэххэ сыстабас, ыарахаттартан чугуйбат, туруорбут сыалларын ситиһэр ыччаты таһаарыахтаахпыт.

Атын омукарты кытары толору бэйэлэрэ быһаарсар, тэнгэ үлэлэһэр, бэрээдэктээх, үлэлэригэр мэдьитин бэриниилээх, эппиэттээх дьоһун дьон буолан, испэсалиис быһыгытынан сирдэрбэт буолалларын ситиһэбит. Ыччаппытыгар соруктара биһир - саха омукар ыччата мындыр, биһир ыал курдук үлэбэ-хамнаска, "АПРОСА" хампаанна курдук бөдөн тэрилтэбэ сирдэриэ суохтаахпыт.

Биһир киһи сыһарыгар бары сэмэлэнэбит. Ол иһин ирдэбил кытаанах. Ыччаты түмсүүлээх буоларга үөрэтэбит, бэйэ-бэйэлэрин өйөһөн ыарахаттары туруурга, сатабыллары ыларга олуку уурабыт. Онон үлэлээх буолууга, бэрээдэктэн сабалаан билиибит-көрүүбүт, үлэһиппит, сатабылбыт барыта түмүллэн эрэ эрэлбит үксүүр.

Билигин нэһилиэнньэ биһир өйдүүн наада. Оройуонна баар икки профессиональнай үөрэх тэрилтэлэрин холбоон биһир тэрилтэни хаалларан, билигин "оптимизация" сокуонугар киллэрэн эрэллэр. Ол эбэтэр, Маардаабы техникум (уруккута училище) базатыгар тэриллэн эрэ үлэһиир кыахтанабыт. Биһиги олоһон биэрбэккэ, бу икки үөрэх тэрилтэтин хаалларарга туруорсуохтаахпыт.

Биһиэхэ ол тобо сатамматы? Чурапчы курдук сиргэ үс үөрэх тэрилтэтэ баар, Мииринэй оройуонугар, эмиэ промышленнай куоракка, үс үөрэх тэрилтэтэ үлэһии олоһолор. Ньурба куорат ааттаахпыт, оройуон киһигэр промышленность сайдар үөһүгэр биһир техническэй идэлэри биэрэ олоһор үөрэх кыһатын инники кэскилин быстарыахтаахпыт!

Онон оройуон общественноһун, куорат уонна оройуон дьаһалтатын, бары тэрилтэлэрин, төрөппүттэрин ынгыран туран бары биһир киһи курдук өйөөн, биһиги колледжыт инники кэскилин, эдэр ыччаппыт инники эрэллин сүтэрбэт сыалтан Правительство отчуоттуур муннабар туруорсаргытыгар ынгырабын.

Инникитин колледжыт сайдан барар түгэнигэр оройуон киһигэр политехнической институт буоларын ситиһиэ этибит.

Бу буолар 21-с үйэбэ эдэр ыччаппытыгар, кэлэр көлүөнэбэ дьоһуннаах бэлэх.

Аркадий Юрьевич ФЕДОРОВ,
Ньурбатаабы техническэй колледж директора,
Арасыйа профессиональнай үөрэхтэһинин бочуоттаах үлэһитэ,
СӨ үөрэһиритин туйгуна.

– Литература сыла –

Кинигэ долбуура

Күндү ааҕааччы! Литература сыла үүм-мүтүнэн сибээстээн, "Кинигэ долбуура" дьизэн анал рубрика арыабыт. Манна "Бичик" Национальнай кинигэ кыһата таһаарыт санга кинигэлэрин билиһиннэриэхпит, литература умсулданнаах эйгэтигэр туох буола турарын кэпсиэхпит, аныгы кэм сурыйааччыларын кытта истин-иһирэх кэпсэтиллэри бэчээттиэхпит. Ааҕааччыларытыгар акция биллэрэн, сэмэй бэлэхтэрбитин туттарыахпыт. Онон, "Кинигэ долбуурун" тула мустуобун, санга айымньылары ааҕыабын, санаабытын үлэстиэбим!

Саха эйгэтин уран онгоһуктары арыар ураты альбом

Саха омукар сиздэрэй, уран онгоһуктары кыэн эйгэбэ таһааран көрдөрөр, кэрэһилээн кэпсиир "Саха эйгэтэ: норуот айымньыта" дьизэн халыг, сонун альбом үс тылынан: сахалыы, нууччалыы, английскайдыы табыста. Бу улахан бырайыагы иилээн-сабалаан "Бичик" Национальнай кинигэ кыһатын уус-уран, общественнай-политической уонна научнай-популярнай литературатын редакциятын уопуттаах сэбиэдиссэйэ, СӨ үөрэбин үтүөлээх үлэһитэ Розалия Петровна Осипова олоһо киллэрдэ. Кинигэ ааптардара культурология кандидата С.В. Никифорова, искусствоведение кандидата И.В. Покатилова күүстэрин түмэн, норуот үйэлээх айымньыларын арыар элбэх хаартыскалардаах альбому кэнэбэс көлүөнэбэ тиэрдэргэ улахан үлэни онордулар.

Саха куттаах киһи мань остуолга уура сылдыар кинигэ онгостон сөп. Олоһо дойдутугар ыраахтан кэлбит ыалдыттарга, эбэтэр дойду киһи куораттарыгар, аан дойдуга араас быыстапкаларга, тэрэһиннэргэ кытта барарга атын омукарга кыэн тутта өйдөбүннүк бэлэх туттарарга бэрт табыгастаах гына альбом үс тылынан суруллубут.

Кинигэ боруонса үйэтинээбэ өбүгэлэрибит Өлүөнэ очуоһугар хаалларбыт суруктарыттан сабалаан, саха сайдам санаатынан үйэлэр тухары айан-тутан таһаарыт уран онгоһуктары сааһылаан кэпсиир, оһуор-мандар эгэлгэтин арыар. Ааҕааччы былыргы балаһантан ситтэрэн, удыур утумун салгыыр уустар үлэлэрин, туос иһити, туттар тэрили, дыахтар кизргэлин, дьэрэ-кээн танһаһын, ат симэбин, мас, муос, тимири, көмүс онгоһуктары, саха быһабын о.д.а. кэрэхсии көрүөбэ.

Культурнай, спортивнай тэрэһиннэргэ ыраахтан кэлбит ыалдыттарга саха сиздэрэй эйгэтин арыар альбому бэлэх онорун!

Билсэр тел.: 74-74-63, 71-42-83, www.bichik.ru

Марианна ТЫРТЫКОВА.

– Кэпсиэхпин баҕарабын –

Дэгиттэр уус

Хангалас нэһилиэгин олохтооһо Ариан Васильевич Афанасьев дэгиттэр уус быһытынан биллэр. Көмүһүнэн, тимиринэн, маһынан кытта уһанар. Оттон дьизэ тутуутун туһунан этэ да барбаккын.

- Уһаммытым 20-чэ снл буолла, - диир киһи. - Бастаан Евгений Иванович Иванов (Убайаан) уһанарын көрөн үөрэммитим. Ытарбалары, биһилэхтэри, илин кэбиһэрдэри онгорорум. Кэлин саха быһабын онгоруунан дьарыгырдытым. Хомуһу онгорор буолбутум 3 снл кэринэ буолла.

Эрдэ куоракка баран көннөрү быыстапкаларга кыттар эһим. Улаханньык биллэ-көстө сатаабаппын. Оҕо саадыгар оробуочайынан үлэһиппин. Кэргэним Афанасьева Маргарита Иннокентьевна дьизэ хаһаайката, Уус-Алдантан төрүттээх. 2 кыыстаахпыт, сизнээхпит. Улахан кыһым номнуо ыал, кырабыт 9-с кылааска үөрэнэр.

Хомуһу икки араастык онгоробун. Бастакыта - катанганы эбэтэр тимирини өбүлүннэрэн былыргылыы ныманан. Хомус тылын кимизэхэ аналлаабыттан көрөн 3 араас гынабын. Хомус тыла кыра оҕо аһаммыта сымнабас уонна кылгас, улахан кылаас оҕолоругар арыый үһүн уонна кытаанах соҕус, улахан дьон кыэнэ улахан уонна кытаанах буолар. Иккис ньыма - норуот маастара, Нам уһа Иннокентий Иннокентьевич Готовцев истиилинэн. 4 мм халыгнаах листэн хайа эрбээн, кыгытытын бысталаан оһуордаан, буолтанан тардан онгоробун. Тыастара син-биһир буолар. Үчүгэйдик уһаннааха, биһир хомуһу холкутук күн иһинэн бүтэрэбин. Боростуой быһабы эмиэ биһир күн иһинэн бүтэрэбин.

Быһабы онгорорго саамай туттулар - картофелекопалка тимирэ. Уга хайаан да баны удыурхай буолар. Кыһын тириинэн

тигэн онгоробун. "Жигули" массыына амортизаторын бурууһуната - быһабы онгорорго эмиэ үчүгэй тимир. Подшипниктан эмиэ онгорулар, быһан көннөрөн, үчүгэй сувенирнай быһабы онгоруохха сөп. Тоҕо дьизэтэххэ, хараарбат, кылабачыгы үчүгэй-

дик ылымтыа. Быһахтары онгорорго сүрүннээн ити 3 тимиринэн үлэһиппин.

Гаража улахан мастарыскайдаахпын. Онно күүрдүм уонна кыстыктарым бааллар. Улахан үлэтин онно онгоробун, охсон-аалан, өбүлүннэрэн-чочуйан, хастыыны

даҕаны бэлэмнээн кэбиһэбин. Онтон дьизэбэ киллэрэн, быычык үлэтэ хаалгытын ситэрэбин. Гаражпын күн аайы оттубат буолабын.

Сайын сабалаан даҕаны, дьизэ тутуута сабалаанар. Хаһыс да снл буолла, бэйэм биригээдлээхпин. Үлэбит араас: дьизэ ис онгоһуута, көндөйүн тутуута, сабалааны-быттан бүтүөр диэри барытын эмиэ онгоробут. Мунгутаан биһир сайын бырааппын кытта 12 ыалга өнгөнү онгоробуппун. Ол иһигэр 2 дьизэни силигин ситэрэн, барытын тутан-онгорон биһирбиппит. Улахан үлэтигэр элбэбитэ 4 буолан сылдыбыппыт. Онтон сүрүннээн 2 буолан үлэлэбиппит. Былырын 7 дьизэ көндөйүн туттум, итиэнэ 2 этээстээх биһир дьизэни барытын онгоронтунан киллэрдим. Быыстарын, ааннарын кытта. Сэтинниттэн халлаан тымныйда-бына уһанарга ысабын. Эргиччи бокуой суох.

Геонадий АНТОНОВ.

лыбакка ырыганнаан өлөр этилэр. Сайынын бырдахтаах сирдэрэ наһаа уулаах этэ. Отчуттарбыт инчэбэй тириинэн эмчиирэ диэн тиктэн кэтэллэрэ. Отгоро солонг буолан кыһын сүөһүлэрбит өлөр быһыылаах этилэр.

Бу кэмнэ 18 сааспын туолан аан бастаан быбардаабытым.

Мин, **Гаврильева (Сергина) Нина Саввична** 1931 сыллаах төрүүхпүн. Үлэ, тыыл ветеранабын.

Уоттаах сэрии сылларыгар Бүлүү Хампатыгар 2-с кылааска үөрэнэбин. Аҕам оскуола завхоһа этэ, ийэм үс оҕону кытта олорто. Улахан убайым училищеҕа үөрэнэ сылдьан аармыйаҕа барта, миигин Таһаҕарга ийэбин кытта төрөөбүт эдийибэр илдьэн биэртэрэ. Аармыйаҕа барааччылар ыгыыр атынан Бүлүү куоратыгар элбэх аттаах баргара, ол сағана массыына суоҕа.

Биһигини үөрэх бүттэ да колхуоска от үлэтигэр уонна хортуоппуй, оҕуруот аһын үүннэрэр сирин сыыс отун ыраастыыр этибит. От кээһитин кэмизэр бугул онун харбырбыт, оту сыарҕалаах оҕуһунан кээһэллэр этэ. Сайын куйаас да куйаас кэмнэ улахан дьону кытары сарсыарда 7 чаастан кичэ 11 чааска диэри үлэлиирбит. Былыт тахсан ардах түһэрин кэтээр этибит. Үлэбитигэр сарсыарда 6 чааска барабыт, күнүс лэппиэскэлээх чэй иһэрибит.

Колхуостаахтар кыһын дохуот үлэстэллэрэ, сыарҕалаах оҕуһунан эт, арыы тиэйлэрэ. Элбэх сүөһүлээх сүөһү фермата баара. Кыһын ойбонго үүрэн киллэрэн уулатар этилэр, ол субуруһан кириэллэрэ көрүөххэ үчүгэй да этэ.

Сэрии сағана элбэх киһи хоргуһан өлбүтэ, онтон-мантан өлбүт дьону ыскылаакка мунһаллара, сыгыраллара үһү. Ол сағана мин дьийэттэн тахсыбаппын, атаҕым уңуох сөтөлө буолан 4 сыл сыппытым. Аччыктаабыт, нэһилэ хаамар дьон кириэн остуол дьааһыгыттан аһылыгы ылан сириллэр этэ. Аҕабыт оскуолаҕа үлэтин быһыгар дьийэ таһыгар элиэһинэй, дьэһимизэн бурдугу ыһара, хортуоска, моркуоп, эриэппэ, турнепс үүннэрэр этэ. Бурдук тардар суоруна биһиэхэ баар этэ, ол билгин Хампа музейыгар баар. Сэрии туһунан биллэрэр улахан тэриэккэлээх араадьыйа баара, ону истэр этибит. Кыайы буолбутугар үөрүү, ытаһыы онно баар этэ. Оҕо сааспын наһаа үчүгэйдик саныбын.

Дэриэбинэҕэ ол сағана арыгы иһэр 2 эрэ киһи баарын билэбин, табаах тардар оскуола оҕото суох этэ.

Бэчээккэ бэлэмнээтэ **Антонина СЕМЕНОВА.**

– Кыайы 70 сылыгар –

Ол күн...

1941 снл сааһа. Оччотообу үлэ дьоно, холкуостаахтар, кэлин кырдьан олорон кэпсииллэринэн, сааһа тоноруута, оттон кыһына тымныыта, хаара чарааһа олус этэ дириллэрэ.

Бурдук ыһыгытын сағана, түүнүн тоноруута бэрт буолан, бааһына айы буола буора тонгон, хойут күн уота сылытан ириэрдэбин эрэ сиик саптаран, бааһына сирин бороннуулаан, киэһэ хойукка дьылы бурдуктарын атынан, МТС-тар дуоҕабардаах холкуостарыгар эмиз оннук үлэлээн ыһылырын хойугаан ыһан бүтэрибиттэр. Ардах олох да түспэтэх, кураан тыала күнүн айы тыалыра турбут. Кураан иһэрэ илэ-чахчы биллибит. Ол да буоллар оччотообу холкуос, нэһилиэк, оройуон салалтата тыа хаһайыстыбатын үлэтин ол сағанааҕы сизиринэн үлэни күөскэ тэрийэн ыппыта, холкуостаахтары түмэ тардан үлэлээн олорбуттар.

Бүтүн мин кэпсиир Тыалыкым нэһилиэгэ билгининэн Октябрьскай нэһилиэк сиригэр 3 холкуостааҕа: “Сталин аатынан”, “Ворошилов аатынан”, “Киров аатынан”.

Бу нэһилиэк үс холкуоһа кытыһаннар, “Тыалыкы ыһыаҕа”

диэн ааттаан, биз ыаннар сүөһү көнүллэтэн туттаннар, ыһыах оонньуугар бириис олохтоонор, ат сүүрдүүлээх, ыһыах бары силигин ситэрэн, “Кыа күрөө” диэн бэйэлэрин сирдэригэр 1941 снл бэс ыйын 22 күнүгэр сарсыарда 10 чаастан ыһыах аһыллар диэн оччотообу сизиринэн биллэриин онорон, ыһыах ыһаллар. Ити сағана нэһилиэк Сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ Романов Ефим Васильевич, “Сталин аатынан” холкуос бэрэссэдээтэлэ Пахомов Прокопий Пахомович, “Киров аатынан” холкуос бэрэссэдээтэлэ Иванов Яков Петрович, “Ворошилов аатынан” холкуос бэрэссэдээтэлэ Герасимов И.Н. (Хоноох) диэн эбиттэр. Бизни билгини “Атааха” Өлөөнтүк олобор, “Өлөөнтүк” алааһыгар, Федоров Адлександр Дмитриевич (Өлөөнтүк) дьийэтигэр өрүс өттүнээҕи “Сталин” уонна “Ворошилов” холкуостарын уруккуттан ыанар биллэрин тутаннар, итиннэ ыабыт сирдэригэр ынах үүтэ аҕалтаран эбэннэр тутта кымыстаабыттар. Онно бизни тутан, кулуннарын баайан Федоров Александр Дмитриевич (Өлөөнтүк) ыаппыт. Онтон бизни кини төрөппүт ийэтэ Прасковья эмээхсин, кэргэнэ Анастасия Кузьминична Федорова ыаннар утары кымыстаан испиттэр.

Онтон ыһыахтара күнүгэр, болдьобор бары силигэ ситэн аһыллыбыт, дьон бөҕө - аттаах, сатыы бары кэлбит, күн да үтүөтэ-ырааһа буолбут.

Манна ат сүүрдүүтүгэр Араҕастаахтан, Дьийкимдэттэн, Омолдоонтон кэлбиттэр аттар. Бу ыһыах туһунан кэнники Са-

винов Яков Степанович (кини “Ньурба” сопхуоска рабочком бэрэссэдээтэлинэн үлэли олорон миэхэ курдук сылдыра) манньк кэпсээбитэ:

– Ити күн ыһыахтарын хаһыһыаһытын дьонноро үлтү хаайаннар миигин тустууга суруйдулар. Ону мин сөбүлэстим. Онуоха “эйигинниин 3 буоллугут” диэн эттилэр: Тараяров Семен Григорьевич уонна Татаринов Евгений Федотович (Ньэмме) уонна ким да суруйтарбатах. Онон “үс бириис буолабына, бары маппаккыт” диэн күллүлэр. Оттон үнүкү-тылын этиигэ Куочайтан Иван Рожин, Бэстээхтэн Егоров Василий Дмитриевич (Айах Баһылай), Ньурбаттан Анна Николаева-Алаах Аана суруйтарбыттар. Салгыы оонньуу-көр үгэннэн эрдэбинэ, үнүкү түһүлгэтин эргиринэн олордон тустууну сағалаан тустан эрдэхтиринэ (Евгений уонна Семен туста сырыттаһарына), райкомтан боломуочунай тахсан: “Бүгүн сарсыарда 4 чааска ньиэмэс фашистара сэриинэн уоран саба түстүлэр, онон Аҕа дойдуга траур биллэрилиннэ”, - диэтэ.

“Билигин Сэбиэскэй Бырабытыалыстыба этиитин, иһитин-нэриитин истиэхпит”, - диэн оонньууну тохтоон кээспиттэр. Онтон ити кэпсээбит Яков Степанович дьийэтигэр сонно тутта төннүбүт, кини кэнниттэн ыһыах дьылҕатын билбэт. Оччотообу дьон кэлин хаалбыт кырдыаҕастара ахталларыннан, сэриигэ баран олохторун толук урбут уолаттарытын, бырааттарытын, таптыыр кэргэттэрибин кытта тиһэх түмсэн ааһыбыт эбит диэн

ахталлара. Онтон сэрии буолтун оройуонтан тахсаннар байыаннай балаһыанһа туһунан кэпсээһин-өйдөтүү, өстөөбү кыайар иһин үлэни-хамнаһы күүһүрдүргэ диэн уоттаах-төлөнөөх тыллар этиллибиттэрэ. Сотору от үлэтэ сағаламмыта. Балаһан ыйыгар бастакы ыгырыкка фронтта холкуостаахтар ыгырыллан бараллара, айманыы ытааһын-сонгоһун бөҕө буолта.

Ити ыһыахтаабыт сирдэрэ билгин айан суолун уонна Нефтебаза бары суол самаҕар буолбут: билгини айан суолун кытытын, иннэ Куочай дэриэбинэтигэр билгини заправка аннынан суолу кыһа 4 үүттээх сүрдүүгэс күрүөлээх этэ. Күрүөтэ “Бакчаама” күөлүнэн, Кыталыктаабынан Нюрбинка үрүбэр, “Ампаар буйууга” тийэрэ.

Тыалыкы нэһилиэтин оччотообу үс холкуоһун туруу ыччаттара оонньоон, бүтэһигин түмсэн ааспыт ытык сирдэригэр туох эмэ бэлиэни туруорбут киһи. Кыайы 70 сылынан Тыалыкы нэһилиэгэ төрүттэммитэ 180 сылынан ити үс холкуос ыччаттара үгүстэрэ Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ олохторун толук уурбуттара, аҕыйахтара ыараханлык арааннык буолан кэлэн, олохтон эрдэ туораабыттара. Сорохторо эйэлээх олобу тууга сэрииттэн тыыннаах ордон кэллэнэр, сэрииттэн алдыммыт-эмсэбэлээбит, айгыраабыт олобу күннөрүүгэ, холкуостары бөдөһүтүүгэ, сопхуоһу тэрийэн оробуочай кылаас кэккэтигэр кириигэ, тыа хаһайыстыбатын сайыннарыыга актыыбынайдык үлэлээн олохторун түмүктээбиттэрэ. Бүгүн кирилэртэн ким да суоҕа хомолтолоох. Аҕа көлөнөбү - албан аат, үүнэр көлөнөбү - уруй-айхал.

Гаврил ЛАБАШЕВ, тыыл, үлэ, хомсомул, холкуоһунай-сопхуоһунай тутуу бэтэрээнэ, Октябрьскай нэһилиэк Бочуоттаах олохтообу.

Кэриэс гынан уура сылдыабыт

Кыайы 70 сыла буолара улам чугаһаан иһэр. Биһиги дьийэ кэргэн биригэ төрөөбүт убайбыт Михайлов Герасим Федорович Аҕа дойдутун көмүскүү ол уоттаах сэриигэ ыгырыллан барбыта уонна сэрии толоонуттан эргилибэтэ. Убайбыт Таркаайы нэһилиэгэр 1918 с. төрөөбүт. Оскуолаҕа Мархаҕа үөрэммит. Онтон Бүлүү педучилищетын бүтэрэн Марха оскуолатыгар учууталаабыт. Кэлин Дьокуускайга пединститутка кэтэхтэн үөрэммит. Онтон Булуунга үлэли барбыт. Бааргыйалаах эбит.

Сэрии буолбутугар бастакы хомуурга бэйэтэ тылланан барбыт. Артиллерия чааһыгар сулуспалаабыт, соччо бааһырбакка энтин сылдыбыт үһү. Онтон сэрии бүтэрэ 2 эрэ ый хаалбытын

кэннэ кулун тутар 3 күнүгэр 1945 с. өлбүт. Ону Делшлеттен диэн бөһүөлөк таһыгар Арҕаа Пруссияҕа көмүттэр. Ити курдук убайбыт баара суоҕа 27 эрэ саастааҕар Аҕа дойдутун көмүскүү сылдьан геройдуу охтубут. Ол аата бийыл кини сэриигэ баран өлбүтэ 70 сыла...

Биһиги, аймахтара, киниттэн оҕо-уруу хаалбатаһыттан наһаа хомойобут. Арай убайбытыттан кэриэс гынан хаалбыт хаартыскалара, фронтан 1944 с. иннэ ыраах Пруссияттан ыппыта ордон биһиги дьийэ кэргэн харахпыт харатын курдук харыстаан уура сылдыабыт.

Убайбыт Герасим Федорович аатынан киэн туттабыт.

Розалия Федоровна АЛЕКСЕЕВА, Екатерина Федоровна МИХАЙЛОВА, Ньурба к.

Сэри сылларын туһунан санаа

Силлээ түспүтэ, Сизэмэх кэлбитэ Самаан сайынга Сэри буолбута.

Ийэни ытатан Идээн эргийбитэ, Аҕаны аймаан Айдаан турбута.

Илдьит кэлэн Илдьэ барбыттара, Айбыт аҕабытын Армияҕа ылбыттара.

Манна тыылга Урун күн өлбүтэ, Умайар кураанга Аһына турбута.

Сут-кураан буолан Адьархай ааннаабыта, Тулаайах хаалбыт Оҕо ытаабыта.

Собуруу кыргыз Сураҕа иһиллэрэ, Өлүү туһунан Суруктар кэллэлэрэ.

Күһэнэ быстар Күннэрэ буолтара, Бары ачыктаан Барыты буолбута.

Ону ол дьийэккэ Охсуулаах үлэҕэ, Эрдэлээн туруу Хойутаан утуйуу.

Фашиһы утары Тыылга турбунпунт, Кырыктаах өстөөххө Кырыкты эппинпунт.

Эһэлээх-эбээлэр Кырачаан сиэннэрин, Сизтэ сылдыаннар Үлэлиир этилэр.

Тынырах саҕа Лэппиэскэ кэһиитин, Сизнигэр сизтээри Сизбигэр уктара.

Итинник олорон Үлэлээн-хамсаан Тыыл дьоно, биһиги Бу күннэ кэлбиһипит.

Үөрүүлээх үтүөкэн сайынга Түөрт уон биэс сыллаахха, Үөрүүнү-кыайыны уруйдаан Үөрдүбүт, көттүбүт да этэ.

Оо онтон үөрүүлээх Өрөгөй Кыайы, Дьол-соргу үктэллээх Бу тийээн кэлбиһипит.

Хабырыл МУОСТААХАП, Антоновка сэл.

